

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Gruodis - December 3, 1987 Nr. 44

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Sovietų-nacių paktas Gorbačiovo aiškinimų šviesoje

Vytautas Meškauskas

Kaip mes jau rašėme, Gorbačiovas savo kalboje, spalio revoliucijos 70-ties metų sukakties proga, palietė ir Stalino susitarimą su Hitleriu, bandydamas jį pateisinti susidariusia tarptautine padėtimi. Dabar, turėdami po ranka oficialų tos kalbos tekstą, sustojame dar kartą prie tos temos. Juk visai neseniai to nelemto pakto sukakties proga Pabaltijo žmonės rizikavo, išeidami į gatves protestui. Juo padaryta neteisybė tebeskaudina dar ir šiandien.

Gorbačiovas kalbėjo:

"Kalbama, kad sprendimas, kurį priėmė Tarybų Sąjunga sudariusi su Vokietija nepuolimo paktą, nebuvo geriausias. Galimas dalykas ir taip, jeigu vadovausimės ne griežta realybe, o spekuliatyvinėmis abstrakcijomis, išplėstomis iš laiko konteksto. Ir šiomis sąlygomis klausimas buvo iškilęs maždaug taip pat, kaip Bresto taikos metu: būti ar nebūti mūsų šaliai nepriklausomai, būti ar nebūti socializmui žemėje."

"Atstumtieji jau dėl savo socialistinės prigimties, mes jokiais aplinkybėmis negalėjome būti teisūs. Ir kaip aš jau kalbėjau, Vakarų valdantieji sluoksniai, mėginami nusiplauti savo nuodėmes, stengiasi įtikinti žmones, kad startą nacistams užpulti Lenkija, ir tuo pradėti Antrąjį pasaulinį karą, davė Tarybų Sąjungos ir Vokietijos 1939 metų rugpiučio 23 d. nepuolimo paktas. Tarsi nebuvo nei Muencheno susitarimo su Hitleriu, kurį dar 1938 metais pasirašė Anglija ir Prancūzija JAV aktyviai pritariant, nei Austrijos anšluso, nei Ispanijos respublikos nukryžiuavimo, nei nacistų įvykdyto Čekoslovakijos ir Klaipėdos okupavimo, nei Londono ir Paryžiaus nepuolimo paktų su Vokietija sudarymo 1938 metais. Beje, tokį paktą sudarė ir prieškarinė Lenkija. Visa tai, kaip matome, atitiko imperialistinės politikos struktūrą, buvo ir yra laikoma normaliu dalyku."

Kaip matome, Gorbačiovas teisinasi tuo, kad tas susitarimas buvo 'normalus' imperialistinės politikos ak-

tas. Atseit, Sovietija nuo pat pirmų dienų varė imperialistinę politiką, siekdama revoliucijos ar savo santvarkos įvedimo kaimynų ir net tolimesniuose kraštuose, kas, žinoma, yra teisybė.

Gorbačiovas toliau aiškina, kad Molotovo-Ribbentropo paktas nepaskatino Lenkijos užpuolimo, nes karo data buvo numatyta dar prieš to pakto pasirašymą - 1939 m. balandžio 3 dieną. Tai nebuvo paslaptis nei Londonui, nei Paryžiui, kaip žinoma ir tai,

"... kad vienintelė kliūtis, galinti sustabdyti hitlerininkus, galėjo būti Anglijos-Prancūzijos-TSRS karinės sąjungos sudarymas ne vėliau kaip 1939 m. rugpiučio mėnesį."

"Bet Vakarų valstybės turėjo kitą tikslą: pamasinti Tarybų Sąjungą sudaryti sąjungą ir tuo sutrukdyti mums pasiūlyto nepuolimo pakto sudarymą, neleisti mums geriau pasirengti neišvengiamam Vokietijos užpuolimui."

Sovietija, pridėjo dar Gorbačiovas, tuo metu bijojo ir antro fronto su Japonija. Žinoma, jis - kaip matome - nutylėjo ir faktą, kad prasiėdę kalboms apie paktą prieš Hitlerį, Sovietija pareikalavo laisvo kelio savo pajėgoms Lenkijoje ir Rumunijoje. Jau tada visi žinojo, kad sykį įėjusius sovietus negalėsi geruoju išprašyti. Tie pasikalbėjimai - ne tarp diplomatų, bet tarp specialiųjų britų ir prancūzų karinių misijų su maršalu Vorosilovu - prasidėjo rugpiučio 13 d., kada jau vyko diplomatiniai pasitarimai su Berlynu dėl nepuolimo pakto.

Faktinai Stalinas jau po 1934 m. birželio 30 d. Hitlerio prarastos 'čistkos' savo paties pasekėjų tarpe galvojo, jog Europa priklauso Hitleriui ir jam reikia su juo tartis, kad gautų galimai ilgesnį laikotarpį 'peredžios' savo krašto kariuomenei ir pramo nei sustiprinti. Jei pradžioje jis gal kiek abejojo, tai 1939 m. gegužės mėn., kada užsienių reikalų komisaras Lvinovas buvo pakeistas Molotovu, nauja linija buvo jau visai aiški.

Jaunimo Centro valdyba. Sėdi iš kairės: pirm. S. Endrijonienė, A. Likanderienė, Gr. Macevičiūtė, A. Ramanauskienė. Stovi: J. Žygas, V. Lesniauskas, J. Paronis. Trūksta J. Daunoro ir V. Rupinsko.

Artėja Jaunimo Centro sukaktis

Antanas Juodvalkis

Naujoji lietuvių išeivijos banga, išsisklaidžiusi po platųjį laisvąjį pasaulį, kūrėsi naujose vietose, pagal esamas sąlygas ir turimas galimybes. Didžioji išeivijos dalis pastoviam gyvenimui įsikūrė Chicagoje, kur

Netrukus po, to sovietų ambasadorius Aleksej Merekalov pasiprašė pasikalbėjimo su Vokietijos užs. reik. min. gen. sekr. von Weizsackeriu. Gavęs Ribbentropo leidimą, Weizsackeris pakvietė sovietų arbatą.

Merekalovas pasiteiravo, kaip bus su sovietų užsakymais Čekoslovakijos Skoda fabrikams, ar naciai leisią juos išpildyti? Vokietis atsakė, kad ir prie geriausių jų norų tai nelengva padaryti, turint galvoje komunistų internacionalo užimtą prieš nacių liniją. Merekalovas tada atvirai paklausė, ką Weizsackeris galvoja apie vokiečių-rusų santykius. Tas atsakė, kad Vokietija visados siekė abipusiai naudingų santykių ir ūkinio pasikeitimo su Rusija. Ambasadorius pareiškė, kad iš Rusijos pusės nėra jokios priežasties nepalaikyti tokių santykių, ir tokie normalūs santykiai galėtų visą laiką gerėti.

Tas pasikalbėjimas labai padaršino Ribbentropą: karo, rasi, galima bus dar kartą išvengti - Prancūzija yra išsigimusi, Britanija supuvusi,

(Nukelta į 2 psl.)

rado stiprias lietuviškas parapijas, leidžiamas laikraščius, veikiančias lietuviškas organizacijas. Apsišvietusi naujoji lietuvių išeivija, pasigedo liet. mokyklų ir prašo jas steigti. Parapijų klebonai nenoriai leido naudotis esamomis mokyklų patalpomis, nors šeštadieniais buvo klasės laisvos. Pradžios mokyklos įtilpo į esamas anglų kalba klases, leidus pusvalandį lietuvių kalbai, bet aukštesniosios lit. šeštadieninės mokyklos nė viena lietuviška parapija nenorėjo įsileisti, o įsiprašius po metų būdavo priverstos ieškoti kitos patalpos ir kraustyti.

Tėvai jėzuitai, patys būdami naujakuriai ir turėdami sau patiems ankštas patalpas, susirūpino lietuvišku švietimu ir auklėjimu. Didelėmis pastangomis susirado to laiko sąlygomis tinkamoje vietoje sklypą ir pradėjo statybą. Dar neužbaigus namų, 1957 m. rudenį įsikūrė keletą metų iš vienos vietos į kitą vietą mėtoma aukštesnioji lituanistinė mokykla, tebeveikianti ir šiandien. Chicago jaunimo centre prieglaudą rado, be minėtos mokyklos, dar Dariaus-Girėno pradžios mokyklą ir Pedagoginis lituanistikos institutas su gausia biblioteka, Lituanistikos studijų ir tyrimų centras, Pasaulio lietuvių, muzikologijos ir foto archyvai, Čiurlionio galerija su gausiu meno darbų rinkiniu, čia posėdžiauja daugelio organizacijų vadovybės,

čia renkasi skautai ir ateitininkai, čia repetuoja ansambliai, chorai ir tautinių šokių grupės bei teatrai, čia rengiamos meno parodos, ruošiami knygų pristatymai, asmenų ir organizacijų jubiliejai, Kaziuko mugės, mokslo ir kūrybos simpoziumai, teatro festivaliai, koncertai bei kiti ir kitokie lietuvių renginiai. Tėvai jėzuitai niekam neatsakė pastogės, nors teko pergyventi prieš kai kuriuos renginius nukreiptas demonstracijas bei smurtinius išpuolius.

Tėvai jėzuitai Jaunimo centro administravimą 1980 m. perleido pasauliečiams. Jaunimo centro tarybai vadovauja kantrūs prof. dr. Jonas Račkauskas, Pedagoginio lit. instituto rektorius ir JAV LB švietimo tarybos pirmininkas. Pirmuosius penkerius metus Jaunimo centrą tvarkė sudarytoji valdyba, vadovaujama energingos visuomenininkės Irenos Kriaučeliūnienės, o šiuo metu juos administruoja antra energinga visuomenininkė Salomėja Endrijonienė su sudaryta valdyba. Administruoti ir tvarkyti Jaunimo centrą nėra lengva, nes trūksta lėšų jam išlaikyti. Jei būtų pakankamai lėšų, tai ir naudotojams būtų daromos didesnės nuolaidos ir dažniau pirmininkės veide švytėtų šypsena, o ne susirūpinimu. Išlaikyti tokį milžinišką pastatą per kurį praeina dešimtys tūkstančių žmonių

(Nukelta į 6 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Gorbačiovo laukimo Washingtono karštligė. - Demonstracijos Rygoje. - Susitarimas dėl biudžeto deficito.

Kaip perkūnas iš giedro dangaus nustebino žinia, kad Baltieji Rūmai puoselėjo planą - sekančią savaitę į Washingtoną atvykstantį Gorbačiovą pakviesti pakalbėti bendrame Senato ir Atstovų rūmų pasėdyje. Tai garbė, kuri suteikiama atvykstantiems draugiškų valstybių galvoms.

Gorbačiovas nėra sovietų valstybės galva. Iš viso, jis neturi jokio valstybinio posto. Jis tėra kompartijos gen. sekretorius. Jei jo žodžio klausoma, tai tik dėl to, kad jis yra asmeniškasis diktatorius - vadas vienintelės Sovietijos partijos, kuri kovoja prieš visą tai, kas vertinama Jungtinėje Amerikos Valstybėse.

Žinia, su juo reikia skaitytis, nes jis turi atominių bombų. Jis, tačiau, jų nevartoja ir jomis negrąšo ne iš pagarbos Amerikos demokratijai ar laisvės pamėgimui, bet tik todėl, kad ir amerikiečiai turi tų bombų, kurios per 40 metų apsaugojo nuo III-jo Pasaulinio karo. Už tat nenuostabu, kad net 75 paties prezidento partijos senatoriai bei atstovai laišku kreipėsi į prezidentą, protestuodami prieš tokį sumanymą. Iš viso, tačiau, senatorių ir atstovų yra 535, kas rodo, kad didelei daugumai mintis pakviesti Gorbačiovą iškilmingam posėdžiui nėra pasibaisėtina. Girdi, reikia žiūrėti ne atgal, bet pirmyn!

...

Gorbačiovo pagrindinis tikslas yra nusilpninti JAV. Tai jam reikalinga ne tik tam, kad toliau galėtų išplėsti savo įtaką, bet ir savo partijos reformoms. Kaip - atrodo, jis pats dar nežino. Tai įrodo ir Maskvos boso Jelčeno, karšto Gorbačiovo šalininko, nušalinimas iš vietos už tai, kad jis savo, ne viešoje kalboje reikalavo, kad Gorbačiovo reformos būtų paskubintos! Jo kalba iki šiol nebuvo paskelbta, bet tik jos kritika, kurią pasekė paties Jelčino kaltės prisipažinimas ir apgailestavimas. Visai kaip Stalino laikais! Tiesa, Jelčinas nebuvo sušaudytas, bet po kurio laiko paskirtas valstybinės statybos komisijos pirmininko pirmuoju pavaduotoju. Kol kas jis dar guli ligoninėje širdžiai sunegalavus.

Tas epizodas sukėlė neramumų Maskvos universitete, kur studentai reikalavo paskelbti ne tik Jelčino kalbos kritiką, bet ir jos turinį. Iš pradžių partijos pareigū-

nai lyg ir leidosi su studentais į viešas diskusijas, bet vėliau administracija susirinkimus uždraudė ir grąšino neklausančius nubausti.

Lapkričio 20 d., partijos vadų susirinkime, pats Gorbačiovas reikalavo smarkesnių diskusijų reformų reikalu. Per jas turėtų pasireikšti ir kritikuojami, ir jų kritikai. Jis net pareiškė:

"Visi turi žinoti, kad stagnacijos perijodas (draudimas pareikšti savo mintis) pasibaigė".

Kaip tai suderinti su Jelčino neskeme?

...

Lapkričio 18 d. - nepriklausomos Latvijos pradžios sukakties dieną - Rygoje buvo bandoma tyliai pademonstruoti prie Laisvės paminklo. Iš pat ryto žmonės pradėjo nešti gėles, tačiau nuo vidurdienio visa aikštė buvo apsupta skaitlingos milicijos, kuri neleido artintis prie paminklo. Bandę pro jos eiles prasiveržti buvo suimti. Tokių priskaičiuota kelios dešimtys.

Tos pačios dienos popietę valdžia bandė suorganizuoti demonstraciją prieš JAV Kongreso rezoliuciją, paskelbusią lapkričio 18 d. Latvijos dieną. Anot TASS oficialaus pranešimo, toje demonstracijoje dalyvavo apie 10,000 žmonių, 'protestuojančių prieš Washingtono bandymą įsimaityti į Sovietų vidaus reikalus'. Mitingas buvo prie paminklo Latvijos šauliams, gynusiems 'pirmą Latvijos komunistinę respubliką'. Tas paminklas yra dešimties minučių ėjimo nuo Laisvės paminklo atstume.

...

Tuo tarpu šiame krašte nemažos dėmesio susilaukė Frank J. Gaffney jr. pasitraukimas iš Pentagono. Jis laukė paskyrimo į jau seniau pasitraukusio Richard N. Perle, Gynybos Sekretoriaus padėjėjo postą, tačiau Sekr. Weinbergerio įpėdinis to nepadarė, kas laikoma atsisakymu nuo griežtesnės Pentagono laikysenos sovietų atžvilgiu. Gaffney pareiškė bijąs, kad administracijos parodytas noras dar prieš Gorbačiovo atvykimą susitarti su sovietais dėl vid. distancijos raketų panaikinimo, gali privesti prie nenaudingo JAV-bėms susitarimo - nuolaidų sovietams tikrinimo srityje.

Sutartį turės ratifikuoti senatas. Už tat administracijai norisi kaip nors suvesti Gorbačiovą su senatoriais, kad jis galėtų atsakyti į jų klausimus. Tam, žinoma,

daug naudingesnis galėtų būti privatus pasikalbėjimas, negu iškilminga Gorbačiovo kalba.

...

Lapkričio 20 d. p.p., tarp administracijos ir Kongreso reprezentantų, buvo sutarta dėl biudžeto deficito sumažinimo 1987 fiskaliniiais, kurie prasidėjo spalio 1 d., metais ir sekančiais - 1988 metais. Pirmais metais norima deficitą sumažinti 30 milijonų dolerių, sekančiais - 45 milijonais. Tai būtų pasiekta ne tik apkarpančiais išlaidas, bet ir uždedant naujus mokesčius bei sustiprinant nesumokėtų mokesčių išieškojimą.

Kadangi tas susitarimas tėra principinis - praktiškos detalės dar turės būti priimtos abiejų Kongresų rūmų, kas gali užtrukti iki Kalėdų atostogų - išgaliojo vad. Gramm-Rudman-Hollings deficitą sumažinimo įstatymas, pagal kurį iš š.m. biudžeto turėtų būti 'nukirpta' deficitą sumažinimui 23 milijonai dolerių, pusiau iš civilinio ir karinio išlaidų sektorių. Atseit, įstaigos turėtų pradėti taupyti laikantis to įstatymo nuostatų, kurie vėliau būtų pakeisti ir papildyti pagal lapkričio 20 d. abiejų partijų sutarimą.

Reaganas nusileido nuo savo reikalavimo nedidinti mokesčių dėl to, kad pagal minėtą Gramm-Rudmano įstatymą išlaidos kariniams reikalams yra sumažintos net 11.5 milijonų dolerių, tačiau padidinant įvairius mokesčius, kaip numatyta lapkričio 20 d., karinės išlaidos bus sumažintos tik 5-6 milijonais dolerių.

Lapkričio 20 d. sutarimas nelaikomas tobulu, tačiau jis gal galės padėti administracijai susitarti su Kongresu eiti prie didesnių federalinių išlaidų sutaupymo siūlant abiem partijoms, nes kitaip nė viena partija nenori drąsesnių veiksmų, galinčių pakenkti per ateinančius rinkimus.

SOVIETŲ-NACIŲ PAKTAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

JAV per toli ir Europa nesi-dominčios, o Rusija siekia kokio nors susitarimo. 1939 m. rugpiūčio 16 d., kada iš tikro buvo baigti visi planai Lenkijos užpuolimui, Vokietijos ambasadorius Maskvoje von der Schulenburg sugestijonavo nepuolimo paktą, kuris galėtų būti neatšaukiamas 25 metus. Rugpiūčio 19 d. Molotovas vokiečių ambas-

■ Iš kitos pusės

Boriso Jelčino atvejis ryškiai nušvietė Gorbačiovo fenomeną. Kritikuoti galima, bet pataisyti neišeina dėl išgalėjusios nomenklatūros ar, kaip bolševikai sakytų apie savo priešus — valdančio sluoksnio, kuris gina savo interesus. Bet ir kritiką dabar jau norima suvaldyti. Tik dėl jos nukentėjo Jelčinas, nors manė padėsiąs Gorbačioviui. Jegoras Ligačėvas — nr. 2 kompartijoje išpėjo, kad

"...žmonės užsienyje ir net kai kurie mūsų krašte bando suniekinėti tiesiamą kelią į socializmą, ir jį vaizduoja kaip nenutraukiamą klaidų grandinę".

Tam pritaria ir KGB viršininkas Viktor Čebrikov dar rugsėjo mėn. išpėdamas tuos, kurie

"...siekia politinio ir ideologinio pluralizmo"... ir nori — "užkrėsti nacionalizmo virusu".

Kovą tarp pažangos noro ir nomenklatūros užsispyrimo galima žiūrėti ir Lietuvos spaudoje. Pvz. LITERATŪROJE IR MENE spalio 3 d. skaitome Antano Čalnario str.:

"Dabar, kada mes atsigręžėme veidu į teisybę, norisi prisiminti amžiną tiesą, jog tikrovė visada buvo ir yra rašytojo draugas ir priešas. Gyvenimo faktas atlieka savo funkciją, įžiebdamas įkvėpimo ugnį, tačiau tas degimas nėra koks nors transcendentinis reiškinys. Kad ugnis degtų, reikia malkų ir žagarų, jai išblėsus, lieka pelenai ir anglis."

Iš tikro praktikoje rašytojui sunku dar rašyti tiesą. Autoriui parašius knygą apie pokario metų kovas Merkinėje, leidyklos redaktoriai nepraleido vietos, kuriame 'banditų' apsupti 'liaudies gynėjai' patraukė po gurkšnį naminės. Girdi, kaip buvo, taip buvo, bet rašyti nereikia. Negeriau išėjo ir aprašant... kleboną:

"...dabartiniuose miesteliuose gyvena ir dirba spalvingiausias žmonių konglomeratas, pradedant apylinkės pirmininku, baigiant klebonu. Paskatin-tas tokios minties, bandžiau aprašyti savotišką miestelio kleboną, kuris, tiesą sakant, kunigas seniai nebebuvo, bet slėpė savo tragediją ir meilę, ėjo pareigas, kol dabartiniai banditai nužudė, užsi-geidę jo legendinių pinigų. Nesakau, jog pavyko meniškai įgyvendinti savo norą, tačiau, kad ir keis-ta, užkliuvo ne kas kitas, o herojus... profesiją. Tarytum pas mus, kaip girtuoklių, jau nebeliko tikinčiųjų, kulto tarnų su jų įvairiaspalviu šiandie-niniu gyvenimu ir psichika, o dvasiniai perversmai ir sukrėtimai vyko tik 'Altoriaus šešėly' metais."

Čia gyvenant reikia prisiminti, kad ten negali išleisti savo knygos. Tai gali padaryti tik valdžia, kuri, aišku, laiko savo pareiga kontroliuoti ką spausdina. Būdinga, kad Čalnaris bando jai prisitaikinti. 'Stribus' jis vadina 'liaudies gynėjais', o partizanus 'banditais', tarytum tie neturėjo kokių kilnesnių tikslų. Taip pat ir tikinčiuosius jis sulygina su girtuokliais. Jei tai atsigręžimas į teisybę, tai jau labai nedrąsus. Atrodo, kad jog net ir prielaida, jog būta ir yra kiek kitaip galvojančių, dar laikoma beveik mirtina nuodėme, pakeliui į socializmą.

(vm)

doriui įteikė tokios sutarties projektą ir pranešė, kad sovietų vyriausybė yra pasirengusi sutikti Ribbentropą Maskvoje rugpiūčio 26 ar 26 d.d. Susijaudinęs Hitleris paprašė ankstyvesnės datos - rugpiūčio 23 d. Sovietai, atrodo, tada dar nežinojo Hitlerio skubėjimo priežasties ir su jo pasiūlyta data sutiko.

Rugpiūčio 22 d. Hitleris sušaukė daugumą savo kariuomenės vadų į Berchtesgadeną, kur jiems iškilmingai pranešė, kad sovietai sutiko pasirašyti draugiškumo ir nepuolimo paktą. Tai buvo maloni staigmena karininkams, kurie visi galvojo, kad Vokietija dar nėra pasiruošusi rimtesniam karui. Po trumpo pertraukos Hitleris paaiškino, kad santykiai su Lenkija pasidarė neįmanomi ir Vokietija turi ją pulti, arba laukti savo pačios galo. Akivaiz-

doje susitarimo su Sovietija, jis, Hitleris, galėjo išpildyti savo pažadą prezidentui, velioniui Hindenburgui, kad jis niekada neprileis prie dviejų frontų karo. Jo susitarimas su Sovietija eliminavęs bet kokią grėsmę iš Vakarų pusės. Ką jie gali padaryti? Paskelbti blokadą? Ką ji tačiau reikš, jei Sovietija pristatys javus, galvijus, angli, šviną, cinką ir kitas žaliavas:

"Mūsų priešai yra tik mažos kirmėlės: aš jas mačiau Muenchene. Aš tik bijau, kad koks nors "Schweinenhund" paskutiniu momentu ne pasisiūlytų tarpininkauti."

Tuo momentu vienintelė jėga, kuri dar galėjo nuversti Hitlerį, buvo jo paties kariuomenė, bet ji liko suparaližuota netikėto susitarimo su Stalinu. Ar po to dar kas gali paneigti sovietų įnašą į karo pradžią?

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Gruodis spaudos mėnuo – šviesaus žmogaus liudijimas

Jau daug metų gruodis skelbiamas spaudos mėne-
siu. Visuose kreipimuose i
lietuvų visuomenę prašo-
ma nepalikti mūsų spaus-
dinto žodžio našlaitės var-
ge ir užmarštyje, akcentuo-
jant laikraščio, žurnalo ir
knygos svarbą mūsų išeivi-
jos egzistencijai ir jos atei-
čiai.

Lietuviškasis spausdintas
žodis ir krašte savo ilgame-
tėje istorijoje, išskyrus
trumpus dvidešimt dviejų
metų nepriklausomo gyve-
nimo laikotarpį, visada tu-
rėjo grumtis dėl jo išlikimo,
atsispirti svetimųjų idėjų
brukimui, jos grynūmūi,
kovoti dėl savo tautinės
minties skleidimo ir jo au-
gimo.

Mūsų kultūrinės, religi-
nės, švietimo ir visuomeni-
nės institucijos visada pri-
mena vertinti mūsų kultū-
ros atsiekimus, rodyti pa-
garbą ir meilę lietuviška-
jam spausdintam žodžiui.

Šių dienų gyvenime ma-
tome, kad ir ta išeivijos
karta, kuri stovyklose iš-
kūrimo metais jautė spaus-
dinto žodžio alkį, dabar ir
ji tampa abejinga ne tik
mūsų raštijai, bet ir bend-
rai lietuviškosios kūrybos
apraiškos. Čia gimusi kar-
ta retai tepapildė savo bib-
liotekas mūsų rašytojų bei
poetų kūrybos tomiais, o pe-
riodinis spausdintas žodis
retas paukštis puošniose re-
zidencijose.

Parodyti rezistenciją šiai
grėsmingai tendencijai,
skelbiamas spaudos mėnuo.
Mūsų spausdinto žodžio lei-
dėjams i talką turėtų ateiti
visuomenė su savo organi-
zacijoms, draugijoms, para-
pijoms, jaunimo sambū-
riais.

Sunku išrašyti receptą
šiai problemai išspręsti.
Kiekvienoje vietoje kitokios
sąlygos. Mūsų gyvasis lie-
tuvis, kaip ir mūsų spaus-
dinto žodžio leidėjai, žino
kad lietuviškasis spaudos
reikšmės priminimas netu-
rėtų ribotis vien gruodžio

mėnesiu, bet būti nuolatinio
šaukliu. Mes turime gausią
spaudą. Savo misija spauda
išeivijoje atlieka sąžiningai.
Ji mus informuoja objekty-
viai ir gan greitai. Ją išlai-
kyti turime, nesigailint di-
delių pastangų ir finansinė-
s aukos. Spauda pasilie-
ka mūsų išeivijos vienas iš
jos stiprybės rodiklių. O
jos skaitymas, anot dr. J.
Girniaus, visada teišlieka,
kaip šviesaus žmogaus liu-
dijimas.

JAV LB Kultūros
Taryba

VLIKo Seimo nutarimai

Santykiavimas su okupuota
Lietuva

VLIKAS taria, kad 1974 m.
spalio mėn. White Plains, N.Y.,
visų dalyvių veiksmų
sutartos išvadose, liečiančiose
tarp kitko, ir lietuvių bend-
ravimo klausimą, pasisakyta už
puoselėjimą ir plėtimą ryšių
išeivijos su pavergtoje Lietuvo-
je gyvenančiais lietuviais.
Pasisakytą taip pat, kad
vengtina bet kurių veiksmų
kurie galėtų pakenkti Lietuvos
valstybiniam testinumui. Nuro-
dyta vadovautis sveika
nuovoka, sąžinės jautrumu ir
tautiniu sąmoningumu.

Seimas ir šiuo metu pritaria
lietuvių santykių puoselėjimui.

Seimas su apgailestavimu
kreipia dėmesį i santykių atve-
jus, kuriais išeivijos lietuviai
sveikos nuovokos neparodė, ir
randa reikalo iš naujo priminti
White Plains, N.Y. sutarimus,
kad nebūtų pažeistas kultūrinių
ryšių plėtos ar bet kuriais
kitais motyvais aukščiausias
tikslas – Lietuvos laisvės ir ne-
priklausomybės atstatymas.

Lietuvio tautinės sąmonės
ugdymas

Seimas yra susirūpinęs, kad
kultūrinio darbo pasireiški-
muose yra kai kurių reiškinų
vedančių i apsiribojimą
lietuvių išlaikymu, nesiejant
jos su Lietuvos laisvės ir nepri-
klausomybės atstatymo vilti-
mis.

Seimas randa, kad siekimas
Lietuvai laisvės ir nepri-
klausomybės turėtų reikštis ne

A. G. (Inf.) šių metų
lapkričio mėn. 5 d., Dirvoje
Nr. 41, informuoja apie
darbingą ir dalyviais gau-
sią lietuvių politinę konfe-
renciją Washingtone šių
metų spalio mėn. 23-25 die-
nomis. Reikia tik džiaug-
tis, kad toji konferencija
pagal pranešėją buvo gausi
dalyviais. Apie jos darbin-
gumą bus galima spręsti
tik paskelbus konferencijoje
priimtas išvadas su jomis
išsamiau susipažinus.

Mūsų dėmesį atkreipė
pranešimo antrasis ir tre-
čiasis sakiniai, kurie skam-
bą sekančiais: "Konferenci-
joje pirmininkai atstovavo
keturis iš esamų šešių lais-
vinimo veiksmų (PLB, Lie-
tuvos Laisvės Komitetas,
JAV LB ir Kanados LB)
(pabraukimai mano). Taip
pat atstovauta kelios politi-
nės partijos ir eilė gyvų po-
litinės akcijos vienetų
(Amerikos Baltų Laisvės
Lyga, CCJS, Batunas)".

tik politinėje veikloje, bet ir li-
tuanistiniame švietime ir pla-
čioje kultūrinėje veikloje.

Seimas mano, kad lituanisti-
nėse mokyklose turi būti
kreipiamas didesnis dėmesys i
lietuvio sąmonės ugdymą ir
pavergto Lietuvos krašto
reikalus.

Politinės veiklos plėtimas

Seimas, išklauses Valdybos
pranešimų ir prisimindamas
VLIKo Seimo Londone 1986
metais išreikštus pageidavimus
plėsti VLIKo veiklą Europoje,
sveikina Valdybą už šiuo
reikalu padarytus žygius ir ypač
įsteigimą Informacijos Biuro
Strasburge, kuris latviams ir
estams pritarus, būo išplėstas
ir dabar veikia kaip Pasaulio
Pabaltiečių Santalkos Infor-
macijos Biuras, ragina Valdybą
ir toliau šią veiklą plėsti ir
stiprinti.

Mažosios Lietuvos reikalu

VLIKAS jau 1950 metais,
savo didžiajame memorandumė
JAV, D. Britanijos ir
Prancūzijos valstybių vy-
riausybėms pabrėžė savo nusis-
tatymą, kurio jis laikysis kol abi
Lietuvos dalys, ir Didžioji ir Ma-
žoji, vėl atgaus laisvę.

Vilniaus arkivyskupijos
reikalu

Seimas, imdamas dėmesin
Rytų Lietuvos Rezistencinio
Sąjūdžio pareiškimą dėl Vil-
niaus arkivyskupijos įteisimo
Lietuvos Bažnytinės Provincijos
ribose, ir išklauses šio Sąjūdžio
atstovus ir taip pat VLIKo
Valdybos pirmininko ir jos
narių paaiškinimus konstatuo-
ja, kad Rytų Lietuvos Rezi-
stencinis Sąjūdis pilnai pritaria
Valdybos nusistatymui. Seimas
ragina VLIKo Valdybą neatidė-
liojant puoselėti šio klausimo
išsprendimą siekiant Lietuvai
naudingų rezultatų ir paruošti
tuo reikalu lietuvių visuomenei
pareiškimą platesne ir aiškesne
forma.

LAISVINIMO VEIKSMŲ SKAIČIUS NEUŽTIKRINA SĖKMĖS

Vytautas Abraitis

Vadovaujantis pranešimu,
konferencijoje nedalyvavo
du laisvinimo veiksniai, ne-
atstovauta keliolika politi-
nių partijų ir tikrai nema-
žesnė eilė gyvų politinės
akcijos vienetų.

Matomai, kad atskirais
laisvinimo veiksniais prane-
šimas skaito ir pavienes
Kraštų L. B-nės (Amerikos
ir Kanados), kurios, kiek
mes žinome, yra dalimi
PLB. Tenka tik spėlioti, kas
yra tie likę du laisvinimo
veiksniai, kurie toje konfe-
rencijoje nedalyvavo.. Ar
konferencijoje neatstovau-
tos kai kurių kraštų Lietu-
vių Bendruomenės, ar ku-
rie kiti laisvinimo veiks-
niai? Jei pranešimas turė-
jo dėmesyje neatstovautas
Kraštų Bendruomenės, tai
jų, rodos, yra daugiau nei
dvi. Įdomu, kuri Krašto
Bendruomenė nelaikytina
laisvinimo veiksmu? Jei
prileisti, kad vienu iš tų ne-
dalyvavusių konferencijoje
veiksmų yra VLIKas, tai
kas yra tas šeštasis "mis-
teriškas" laisvinimo veiks-
nys. Jei VLIKas neįeina i
tą šešių veiksmų sąrašą, tai
kyla klausimas nuo kurio
laiko ir kieno nutarimu
VLIKas nustojo būti lais-
vinimo veiksmu?

Iš pranešimo gaunasi
įspūdis, kad vieton akcen-

tuoti vieningą laisvinimo
darbo mintį, daug svarbos
priduodama, kad konferen-
cijoje dalyvavo net "keturi
iš šešių laisvinimo veiks-
nių".

Pagal pranešime išvar-
dintą sąrašą antruoju, po
PLB laisvinimo veiksmu
yra Lietuvos Laisvės Ko-
mitetas. Neturime noro ir
tikslu menkinti bet kurį
laisvinimo veiksmį, bet fak-
tas lieka faktas, kad labai
nedaug lietuvių žino apie
Lietuvos Laisvės Komitetą,
kada, kieno, koku tikslu ir
kieno lėšomis jis įsisteigė.
Tie, kurie žino apie LLK,
taip pat žino, kad dauguma
originalių Komiteto narių
yra išmirę ir kad niekam
neteko girdėti, kokiais na-
riais jie šiuo metu yra pa-
keisti. LLK-tas kaip laisvi-
nimo veiksnys šiuo metu
yra tik dar vienas mitas
persamas išeivijai, kaip
daugelis kitų "Tėvynės sar-
ge" Nr. 2, panašių mitų iš-
vardintų A. Alšiško straip-
snyje "Mitai ar tikrovė".

Šia proga būtų įdomu ži-
noti ir tos "kelios politinės
partijos" Washingtono kon-
ferencijoje dalyvavusios, jei
pranešimas rado reikalinga
išvardinti "gyvus politinės
akcijos vienetus, bet užmir-
šo išvardinti politines par-
tijas.

A. † A.

HYPATIJAI

ŠLIŪPAITEI-YČIENEI-ŽIŪRIENEI

mirus, dukterims HYPATIJAI, EVELINAI

ir sūnui dr. MARTYNUI YČIUI su šeima

ir kitiems artimiesiems giliausią užuojautą

reiškia.

Dalia ir Jonas

M a u r u k a i

St. Petersburg, Florida

A. A.

HYPATIJAI YČIENEI-ŽIŪRIENEI,

brangiai tetulei PACEI mirus, jos dukterim

HYPATIJAI ir EVELINAI ir sūnui MAR-

TYNUI giliausią užuojautą reiškia ir kartu

liūdi.

Birutė Smetonienė

ir sūnūs

Londono eskizai

'Glasnost' ir 'perestroika'...

Dr. A. Štromo paskaita apie Sovietų Sąjungos persitvarkymą...

Henrikas Stasas

Aktualų šių dienų pašnešėjį pravedė dr. Aleksandras Štromas. Jo tema lietė dabartinį Sovietų Sąjungos ūkinį ir politinį persitvarkymą, kuris dabar pravedamas šūkiu "Glasnost". Savo paskaitą dr. A. Štromas suskirtė į dvi dalis: teoriją ir istoriją.

Pradėdamas teoretinį išvedžiojimą jis pasitavo Platono mintį, kad kiekviena santvarka yra nepajudinamai stipri, kol viešpataujantis sluoksnis vieningas. O santvarka, kurioje viešpataujantis sluoksnis yra suskilęs, tokia santvarka yra pasmerkta žūti. Tad kaip yra Sovietų Sąjungoje? Ar ten viešpataujantis elitas turi kontra elitą? Pasirodo, kad ten elitarinė viršūnė yra suskilusi. Čia prelegentas pastebėjo, kad elitą sudaro partokratai, o kontra elitą — technokratai arba dar kitaip vadinami informkratais.

Taigi žmogus, kuris sugėba atlikti tam tikrą techninę funkciją yra technokratas, o kai funkcija surišta su valdine vieta, tai jau partokratas. Tuo tarpu technokratinė struktūra yra antisovietinė, o partokratams esama santvarka — rojus. Dar prie teorinės apžvalgos prelegentas pastebėjo, kad ir talentas priešiškas sovietinei santvarkai. Mat talentas nepavaldu, o ten geriausiai tinka pilkumas. Todėl talentas sovietijoje buvo užgniaužtas. Valdantieji tai pastebėjo ir pamatė, kad stagnacija padarė labai daug žalos ūkiniam ir kultūriniam gyvenimui.

Prelegentas toliau paminėjo Chruščiovą, kuris buvo paskutinis iš valdžios buvusių žmonių, tikėjęs į komunizmą. Tai ir buvo jo didžiausia nelaimė, nes Sovietų Sąjungoje kas nors į ką tiki, tai tuo pačiu jis tampa priešu. Kai Chruščiovas pasmerkė Staliną ir reorganizavo šalį, tada niekas nieko neveikė ir laukė vis naujos reorganizacijos. Čia dr. A. Štromas jį palygino su Krilovo kvartetu, kur gyvuliai užsimanę groti instrumentais, bet iš to koncerto niekas neišėjo.

Tada jie nutarė keistis vietomis, mat gal ne ant tos kėdės buvo atsisėdę. Panašus buvo ir Chruščiovo mentalitetas. Gal jo kolegų būtų jį ir pakentę, jei jis nebūtų griovęs sistemos pamatų. Mat jis mėgino decentralizuoti sistemą ir pasėkoje to jis buvo pašalin-

tas ir pareigų.

Jo pasekėjas vėl atstatė centralizuotas ministerijas ir iš esmės atkūrė stalinistinę santvarką.

Brežnevo valdymą prelegentas palygino su Čechovo felčeriais, kurie kalbėdami apie žmogaus pulsą sakė: "Mes žinome, kad žmogus jokio pulso neturi, bet kitaip elgtis negalim. Turime klausyti pulso, jog kitaip žmonės netikės, kad juos gydom". Taigi Brežnevo valdymo principas buvo nevesti jokių naujovių, o laikyti stagnacijos stovį. Ir tada sovietinė santvarka galutinai susikonsolidavo į oligarchiją.

Tačiau Afganistano ir Lenkijos įvykiai suskaldė partokratinę valdžią į dvi dalis. Vieni su Brežnevu už stagnaciją, o kiti su Andropovu sakė, kad taip toliau negali eiti ir reikia ką nors daryti. Tų dviejų grupių kovos pasėkoje buvo išrinktas Gorbačiovas. Taigi partokratų reformatoriai nugalejo konservatorius.

Dr. A. Štromas savo pokalbį dabar pasuko į dabartį. Jis pastebėjo, jog sovietinė sistema jau nuo Lenino laikų pergyveno keletą decentralizacijos ir recentralizacijos momentų. Pagal tą logiką šiandien turėtų būti Gorbačiovo decentralizacija. Tačiau taip nėra. Valdžia šiandien bijo decentralizacijos kaip ugnies. Gorbačiovo valdžia turi tikslą palikti tą pačią Brežnevo recentralizaciją, tik padaryti ją efektingą. Jis bando kovoti prieš korupciją ir konsoliduojant tą pačią recentralizaciją yra vienas iš pagrindinių šios valdžios momentų. Tik gaila ne visi tai supranta, pastebėjo prelegentas. Daug kas mano, kad Gorbačiovas liberalas, panašiai, kaip Čekoslovakijos Dubčekas. Gorbačiovas savo politiką vadina akceleracija — pagreitiniu (uskarenija). O kitas mestas šūkis — perestroika — perstatymas. Šiuo patvarkymu jie neįveda į senas įmones naują technologiją, bet fabrikai su atsilikusia technologija turi nušluti egzistavę. Tuo tarpu turimus resursus reikia taip sutvarkyti, kad jie geriau ir našiau funkcionuotų. Tai kas tie turimi resursai? Pirmoj eilėj disciplina ir geresnis darbo našumas. Kolektyvinė rangos sutartis už pagamintą daiktą įpareigoja atsakomybę nešti visam kolektyvui, o ne vie-

nam asmeniui. Tokiu būdu individas įpareigotas savo bendradarbių sekti ir spausinti, kad jis geriau dirbtų, nepraleistų darbo dienų, nes už tai visi atsakingi. Į tokia kokybės kontrolę net vartotojai įtraukti ir gali skusti fabriko direktorius už blogą prekę. Kaip matome čia nieko nepertvarkyta tik taip sutvarkyta, kad visi gerai dirbtų ir viskas gerai funkcionuotų.

Tačiau jie vėliau patyrė, kad per uskareniją ir perestroiką darbo našumas labai mažai pakilo, gal 1%. Tada 1986 metais atsirado "Glasnost" ir 1987 m. staiga demokratizacija. Pastebėję, kad aukščiau minėti resursai nebuvo pilnai išnaudoti, tada nutarė žemesnio rango partokratus paimti gerai į nagą. Tada naudojantis atvirumo politika per savo kontroliuojamą spaudą buvo įsakyta viršininkus uiti ir iškelti viešumon jų blogus darbus. Skatinti eilinius darbuotojus, kad ir jie su spauda dalintųsi apie savo viršininkų blogybes, pažadant juos už tai nebausti. Tai tokia "Glasnost" — viešumo politika. Tačiau "Glasnost" politika jokių būdu neleidžia liesti sistemos pagrindų. Galima imtis priemonių tik prieš asmenį, bet ne prieš sistemą. Toliau prelegentas priminė, kad iš Sovietų Sąjungos spaudos matyti, kad prokuratūra jau yra patraukusi teisman 200,000 viršininkų, bet tai dar negana sako laikraštis.

Dabartinė vyriausybė elgiasi panašiai kaip ir Chruščiovas, tik ji keičia asmenis, ne struktūrą. Kadangi ji dabar savo tikslams mobilizuoja spaudą ir inteligentus, tai reikia leisti ir laisviau jiems kalbėti. Nors tokia politika ir pavojinga, tačiau mažiau pavojinga negu decentralizacija. Žinant, kad spauda valdžios kontroliuojama, tai visada galima ją laikyti tam tikrose ribose.

Reikia pasakyti, kad tai ką "Glasnost" turi atlikti inteligentų atžvilgiu, — demokratizacija darbininkų atžvilgiu. Todėl demokratizacijos politika pirmiausia buvo nukreipta į rinkimus. Dabar rinkimuose bus išstatyti keli kandidatai, bet jie visi partijos parinkti, o balsuoti galima tik už, bet ne prieš. Balsuotojai gali išsirinkti tik vardą, t. y. Joną ar Petrą. Tuo tarpu jie visi lygūs ir tos pačios nomenklatūros nariai, pa-

tvirtinti jau iš anksto.

Taigi "Glasnost" yra tik priemonė, kuria naudosis dabartinė vyriausybė, kad ji nenaudos jėgos sutvarkyti savo pavaldinius. Prelegentas dėl laiko stokos negvildeno minties, kaip naujoji politika atsilieps tautiniams klausimams bei Baltijos valstybėms.

Šalia paskaitų studijų savaitė buvo pajvairinta Violetos Rakauskaitės-Štromienės koncertu, "Tėvynės vandenėle", išvyka į Headley Park lietuvių sodybą ir Lietuvių Namus Londone. Visur jautėme nuoširdų priėmimą, lietuvišką vaišingumą ir rūpestį. Studijų savaitės rengimo komitetą sudarė: M. Bajorinas, Ž. Matukienė, Z. Jūras, A. Vilčinskis, J. Vilčinskis, V. Keris ir P. Tričys.

Taip pat reikėtų dar paminėti ir iškilmingas lotynų kalba mišias Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Farm Street W1, kurias atnašavo arkiv. Luigi Barbarito, Vatikano pro-nincijus D. Britanijai. Mišios buvo atnašaujamos sąryšy su Lietuvos 600 metų krikščionybės sukaktimi.

Studijų savaitės laisvalaikio stengiausi kuo daugiau pažinti Londoną.

Sostinė netekusi imperijos

Nors karalienės laikai jau seniai pasibaigė ir jos skeptras nesiekia tolimuosius imperijos užkampius, tačiau Londono vitalitetas nė kiek nepasikeitęs. Politinė plotmė Londonas šiandien žinoma nereikšmingas, tačiau kultūrinis ir finansinis požiūriu šį miestą dar vis tenka laikyti pasauline metropolija.

Temzės pakrantėse moderniom formom iškilę betoniniai ir stiklo pastatai iškėlė ir miestą į neabejotiną kultūros centrą. Čia prie pietinio Temzės kranto rikiuojasi koncerto salės, teatrai ir kitos mokslo bei meno įstaigos. Iš visų pastatų išsiskiria moderni betoninė pilis Olivier vardu, kuri skirta scenos menui. Ji po vienu stogu talpina net tris teatrus. Be to Londonas turi penkis simfoninius orkestrus, dvi operas, daugybę gerų chorų ir šiandien skaitomas didžiausių plokštelių gamybos centru.

O nedideliame vienos kvadratinės mylios plote, taip vadinamoj "City", sprendžiami viso pasaulio piniginiai reikalai. Nežiūrint anglų silpnos valiutos, Londonas visvien dar laikomas žymiausiu pasaulyje finansinių transakcijų centru. Ankštam "City" kvartale tiesiog klasiškai sujungta 19 amž. pabaiga su dabartimi, t. y. ano amžiaus romantizmas su šių dienų moderniu finansų pasauliu. Čia didieji bankai ir įvairių kraštų biznio atstovybės, be to labai gyva prekyba įvairaus pobūdžio meno. Kur kitur galima parduoti meno kūrinių už tokią pasakišką kainą (\$25 mil.), kaip V. van Gogh "saulėgrąžas".

Atrodo, kad Londonas savo tokį vietą lietuvių yra paveldėjęs dar iš imperijos laikų. Ir nereikia stebėtis, kad šis pagal Temzę išsitiesęs pasaulinė dimensijom miestas rodo ir savo išdidumą bei tam tikrą snobizmą.

Londoną pažinti reikia daug laiko, tačiau bent keletą jo įžymybėms — užtenka ir savaitės.

(Bus daugiau)

A. A.

JUOZUI VILPIŠAUSKUI

mirus, jo žmonai Dr. ONAI VILPIŠAUSKIE-
NEI, dukrai AUKSEI su šeima, giminėms
ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Amerikos Lietuvių Tautinės
S-gos Pirmasis Skyrius

A. A.

JUOZUI VILPIŠAUSKUI

mirus, jo žmonai Dr. ONAI VILPIŠAUSKIE-
NEI, dukrai AUKSEI su šeima, giminėms
ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Apolinaras ir Jadvyga
Vebeliūnai

KŪRYBA IR MOKSLAS

Kitataučių mokslininkų pagarbos knyga profesorei

MARIJAI GIMBUTIENEI

Antanas Gustaitis

"Kalnienų ir žemaičių" būdas ne labai yra linkęs aukštinti savuosius dar gyvus net ir iškilius tautiečius, o ypač kultūrininkus. Na, gal kartais garsiau pašloviname tik tuos, iš kurių laukiame kokios nors materialinės naudos ar kurių bijome. Tad turbūt tikrai su nuostaba pažvelgsite ir į mūsų bibliofilų lentynose dar nematytą lietuvišką panašią knygą, tamsiai raudoname drobiname viršelyje aukso raidėmis spindinčią tokiu pavadinimu: "PROTO-INDO-EUROPEAN, THE

ARCHAEOLOGY OF A LINGUISTIC PROBLEM", o dar kitoje eilutėje — "STUDIES IN HONOR OF MARIJA GIMBUTAS.

Reiškia, ji yra skirta mūsų žymios mokslininkės dr. Marijos Alseikaitės-Gimbutienės šlovei. Ir net 400 puslapių 18-kos Vakarų mokslininkų studijų dedikuota mūsų tautietei! O tai jau net Amerikoje retas įvykis, kad toksai tarptautinis mokslininkų sambūris, ir beveik vien vyrų, savo mokslinius straipsnius suglaustų į vieną leidinį lietuviškos moters mokslo darbams ir jos talentui pagerbti.

Šią knygą redagavo dr. Susan Nacev Skomal ir prof. Edgar C. Polomé, o išleido The Institute for the Study of Man, Inc. Washington, su Los Angeles Ahmanson fondo parama. Savo mokslinių straipsnių įnašu joje dalyvauja Oxfordo universiteto prof. Christopher Hawkes, Harvardo univ. profesorai Gregory Nagy ir Calvert Watkins, Anglijos Cambridge univ. prof. Colin Renfrew, Gottingeno univ. prof. Wolfgang P. Schmid, Vengrijos mokslo Instituto Archeologijos depart. direktorius Sandor Bokonyi, Arizonos Tuscon univ. antropologijos prof. A. Richard Diebold, jr., ir taip net iki 18 žymių vardų.

Savo darbuose jie gvildena su tūkstančiuose metų nusikendusia proindoeuropiečių pro istorija susijusias problemas, remdamiesi archeologijos, antropologijos ir kalbotyros duomenimis bei senosios mitologijos liekanomis, ypač vertindami dr. Marijos Gimbutienės nuopelnus šiose srityse. Mokslininkai pabrėžia, kad šėkmingesniems ieškojimams proindoeuropiečių gyvenimo ir išsklidimo ženklių dr. M. Gimbutienės mokslinė disciplina ir jos filologinis metodas padarė didelės įtakos ir yra nauja paskata tolimesniems darbams. Pavyzdžiui, Arizonos universiteto Antropologijos departamento profesorius A. Richard Diebold, jr., gėrėdamasis dr. M. Gimbutienės indoeuropiečių proistorijos studijomis, ypač iškelia jos baltų, slavų ir kitų kalbų mokėjimą, kurio

trūksta vienakalbiams anglams, ir konstatuoja, kad tas faktas labai padidino filologinio argumento mokslinį svorį proindoeuropiečių tyrinėjimuose ir praplėtė duomenų interpretavimą vadinamąja "lingvistine archeologija".

Šiame 18-kos profesorių kolektyviniame veikle pateikiama ir mūsų šauniosios tautietės biografija, kurioje pasekamas jos kelias nuo 1942 m. baigto Vilniaus universiteto per studijų gilinimą Tuebingeno (suteikuso archeologijos mokslų daktaro laipsnį), Heidelbergo, Muencheno ir Harvardo universitetuose iki profesorės mokslinės karjeros viršūnės Kalifornijos, Los Angeles universitete ir pasikui eitų įvairių pareigų. Čia išskaičiuoti jos dalyvavimai archeologiniuose kasinėjimuose Jugoslavijoje, Graikijoje, Italijoje, suminėtos jos lankytos archeologų konferencijos, o tarpe jų, kad Kultūrinių mainų programoje ji buvo Amerikos mokslo akademijos deleguota ir į mokslo konferencijas Maskvoje bei Vengrijoje ir kiekviena tokia proga skaitė archeologijos ir baltų proistorijos temų paskaitas ir savo Alma Mater — Vilniuje.

Dr. M. Gimbutienės darbiškumą vaizduoja ir išspausdinta jos raštų bibliografija. Joje suregistruota 16 jos knygų anglų ir lietuvių kalbomis, paminėtos dar 9, kurios parengtos išleisti 1987 ir 1988 metais, net 186 straipsniai ir dar 8, buvę šio pagerbimo veikalo metu spausdinami. Tai vis darbai, gvildenantys Rytų, Centro ir Pietų Europos proistoriją: archeologinių iškasenų aptarimai senovės socialinio bei kultūrinio gyvenimo liudijimai dainose ir pasakose, religinė mitologija ir įvairūs tarptautinių kongresų svarstyti klausimai. Jai priskiriami ir svarbūs įnašai studijoms Europos matriarchalinės kultūros ir civilizacijos dar prieš indoeuropiečių antplūdį, kuris pakeitė seniau buvusią ekonominę bei politinę santvarką, o archeologijoje — dr. M. Gimbutienės vardas ypač siejamas su išryškiniu vadinamos Kurganų civilizacijos ir jos sąlyčio su indoeuropiečiais.

Profesorė dr. Marija Gimbutienė

Tarpe šių jos mokslo darbų labai reikšmingą vietą randa ir Baltų proistorija, o išskirtinai svarbia — lietuvių tautos prosenovė, kurią praskleidžia ne tik archeologinės iškasenos, bet ir mūsų mitologija, pagoniškos religijos atbalsai ir labai artima senovės indoeuropiečių prokalbei lietuvių kalba su joje išlikusiomis archainėmis formomis. Pažymėtina, kad lietuvių kalbos pavyzdžiais savo kalbotyros samprotavimuose remiasi ir kai kurie šios knygos straipsnių autoriai.

Prof. Edgar C. Polomé, išminėjęs M. Gimbutienės ekspedicijas, paskaitines išvykas Europon ir nušvietęs jos kelią į mokslo aukštumas, gale stabtelia ir prie jos asmenybės vertybių. O šiuo požiūriu, — ji esanti kupina širdies šilumos, atvira, švelni, nusipelnusi pastovaus draugiškumo ir ją idealizuojančių buvusių ir esamų studentų netgi vadinama "Mother Goddess". Ir sunku esą net rasti tinkamų žodžių šios didžios mokslininkės nepaprastam pasišventimui savo mokslo disciplinai nusakyti ir didžios moters giliems jausmams daugybei savo draugų ir gerbėjų atskleisti.

Prof. Marijos Gimbutienės pagerbimui skirta knyga pradžioje yra papuošta dailininko Vytauto Cipliausko tapytu jos portretu ir sentimentaliai užbaigta keturiomis nuotraukomis nuo ketverių metų neįspėjamos ateities mergaitės Marijos Alseikaitės iki tos pačios jau archeologijos mokslų daktarės ir profesorės su prie jos prisiglaudusiomis dukrelėmis živile ir Rasa.

Na ir ką dabar čia galėtu-

me dar pasakyti, perskaite šią kitataučių pasaulinio vardo mokslininkų mūsų įžymiajai tautietei skirtą įvertinimo ir pagarbos dovaną? Deja, gal tikrai atsidūsėti, kad ne mes jai tokią suteikėme, kad mūsų jos prisiminimas, kad kas sumirga tik viename ar kitame laikraščio straipsnyje ar korespondencijoje, o tarpe jų — gal ir kokio tamsuolio priekaištas, kad ji yra ne tokia, kaip visi. Juk mes esame labiau pratę pavėluotu gaudumu pagerbti tik mirusiuosius, o ji dar gyva, darbšti ir nežinia, ką dar gali nuveikti... Tik vieną dalyką galima tikrai numatyti: nors dr. Marijos Gimbutienės energija, pastangos ir moksliniai laimėjimai yra jos vienos, bet vėliau jais didžiuosimės visi ir garsiai skelbsime, jog visa tai yra mūsų ir gal net visos mūsų išeivijos, kuri esą įprasmino šią prievartinę emigraciją, išplaukė į tarptautinius vandenius, iškėlė lietuvių talentą ir išgarsino lietuvių vardą...

Ką gi, tebūnie jau ir taip, kaip ir visada, — "kaip iš pradžios, taip ir ant pabaigos."

• Europos Lietuviškųjų studijų 35-ji savaitė įvyks 1988 m. liepos 31 — rugpjūčio 7 d. d. Vokietijoje, Vasario 16-sios gimnazijoje.

Savaitės moderatoriai: dr. Kajetonas J. Čeginskas, dipl. mat. Kęstutis Ivinskis ir Eglė Juodvalkė. Organizacinė komisija: Tomas Bartusevičius, Alina Grinienė ir mokyt. Raimonda Šreifelaitė.

Norintieji studijose dalyvauti prašom registruotis pas Alina Grinius, Diamantstr. 7, D-8000 Muenchen 50, West Germany.

1987 METŲ LB LITERATŪROS PREMIJA

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos, Kultūros tarybai pasiūlius, 1980 metais įsteigtoji 3000 dolerių LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS LITERATŪROS premija 1987 metais skiriama už lietuvių išeivijos grožinę kūrybą, išleistą 1986 ir 1987 metais, arba už bet kada parašytus rankraščius.

Tebegaliuoja ankščiau skelbtos taisyklės.

Pirma. Premija skiriama, atsižvelgiant tik į svarstomojo kūrinio meninę vertę. Jei nebūtų gauta premijuotino lygio veikalo, vertinimo komisija pasiūlys Kultūros tarybai tris išeivijos rašytojų veikalus, išleistus po 1980 metų pradžios, vertus Lietuvių Bendruomenės Literatūros premijos ir niekeno stambesne premija nepremijuotus. Vienam iš jų Kultūros taryba, susitarusi su vertinimo komisija, skirtų 1987 m. premija.

Antra. Premijai veikalus atsiųsti paskutinė data — 1987 m. gruodžio 31 dieną.

Trečia. Premijai veikalai siunčiami vertinimo komisijos adresu: Vincas Akeleitis, 18204 Canterbury Rd., Cleveland, Oh. 44119, telef. (216) 692-3049.

Ketvirta. Rankraščių pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, jei po daugiau — palengvintų komisijai darbą. Jie bus grąžinami. Knygų atsiunčiama po penkias.

Penkta. Prie siuntos pridedama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefono numeris.

JAV LB Kultūros
Taryba

Jaunimo Centro sukaktis...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir visiems įtikti tik šventieji gal galėtų.

Po 25-30 metų kiekvienas statinys reikalingas didesnio atnaujinimo - remonto, nes susidėvi, sugenda, sulūžta. Pasaulietėms vadovaujant jau daug reikalų aptvarkyta, atnaujinta, apšvarinta. Žinant šių laikų medžiagų ir darbo kainas, patobulinti ar atnaujinti nėra lengva, kai kasa tuščia ar laukia neapmokėtos šildymo ir elektros sąskaitos. Turbūt, tik retas lankytojas pagalvoja, kiek reikia sumanumo ir pastangų įdėti, kad šis milžiniškas kompleksas tinkamai funkcionuotų ir naudotojų norus patenkintų.

Jaunimo centro administracija negali išsiversti vien tik gaunamomis pajamomis, nuomojant sales, kavinę ir kitas patalpas, bet reikia ir visuomenės didesnės paramos. Visuomenės parama galėtų ateiti ir stojant nariais, įmokant 20 dol. metinio mokesčio. Jei Jaunimo centras turėtų bent 500 narių, kasmet mokančių nario mokestį, tai susidarytų apvali 10,000 dol. suma, kuri veiksmingai prisidėtų prie centro išlaikymo.

Žiemos meto didėjančioms išlaidoms dengti, valdyba daro dovanų paskirstymą ir išsiuntinėjo laimėjimo biuletinius 10 dol. vertės. Paimkime juos ir išsiųskime čekį valdybai, kad tradicinėje vakarienėje matytume linksmus vadovų veidus.

Tradicinė Jaunimo centro vakarienė ir šiais metais

įvyks gruodžio 6 d. savoje pastogėje. Įėjimo auka palikta ta pati, kaip ir prieš dvidešimt ar daugiau metų, nors viskas yra žymiai pa-brangę. Tad sudarykime stalus ir vietas rezervuokime pas komiteto (pirm. Sofija Džiugienė) ar valdybos nares bei Jaunimo centro raštinėje. Atsiminkime, kad tik nuo mūsų pačių priklausoma tolimesnis Jaunimo centro išlaikymas.

Dažnam rūpestį kelia saugumo reikalai, kurie Chicago mieste yra pasibaisėtinose padėtyje. Perėmus miesto, policijos, švietimo ir kitas vadovaujamas vietas žmonėms, anot VI. Vi-jekio, saulėtoj Floridoj pajuodusiais veidais, visas gyvenimas nusmuko. Tačiau Jaunimo centras turi privačią apsaugą ir rankinukų grobimų nepasitaiko, nors ir pačiam Marquette Parke jų netrūksta. Apsauga brangi, bet svečių patogumui renginių metu parūpinama.

Dalyvaukime ir aukokime.

GRAZI KALĖDINĖ DDOVANA

Skaitytojams, o ypač vyr. amžiaus jaunimui teisininko a. a. Algirdo Leono parašyta romantiška istorinė apysaka "Giedra". Knyga yra 166 psl., kietais viršeliais, kaina \$6.00 (šeši) doleriai su persiuntimu. Galima gauti pas G. Leonienę, Sunset Hill Road, N. H. 03221, taip pat ir Draugo administracijoje, Chicagoj.

Let the little children come to me.

—Mark 10:14

ST. JOHN OF GOD BROTHERS "Serving God's Special Children"

The Healing Power of Christ takes many forms in today's world. One such form is a ministry to mentally handicapped children and their families. For over 400 years the **Brothers of St. John of God** have brought God's love to handicapped people and their loved ones.

Clip and Mail
Father Fintan Whitmore, O.H.
St. John of God Brothers
532 Delsea Drive
Westville Grove, New Jersey 08093
(609) 848-4141

Please tell me more about becoming a Hospitaller Brother.

Name _____ Age _____
Street _____
City _____ State _____
Zip _____ Phone _____

Write today
for more
information

LIETUVIŲ POLITINĖS KONFERENCIJOS WASHINGTONE

1987.X.23-25 IŠVADOS

1. Lietuvių tautos nekin-tamas tikslas yra Lietuvos laisvės atgavimas ir jos valstybinės nepriklausomybės atstatymas, nes tik valstybinė nepriklausomybė užtikrina lietuvių tautos ateitį ir jos pilnutinį išsi-vystymą. Pagrindinė kova už laisvę vyksta Lietuvoje. Išeivijos pareiga jai toje kovoje talkinti.

2. Lietuvos suverenumą atstatė 1941 birželio 23 d. sukilimas, kuris sudarė Lai-kinąją Vyriausybę. Tai bu-vo kertinis įvykis Lietuvos laisvės kovoje ir jos nuola-titinėje rezistencijoje sie-kiant Lietuvos nepriklauso-mybės atstatymo.

3. Siūlome mūsų veikloje kreipti didesnę dėmesį į Va-karų Europą kaip augančios reikšmės veiksnį, kuris tu-ri įtakos į išsivystymus So-vietų Sąjungoje ir tuo pa-čiu į Lietuvos padėtį.

4. Konferencija siūlo ra-ginti Vakarų valstybių vy-riausybes, parlamentus bei visuomenę reikalauti, kad Sovietų Sąjunga pripažintų Molotovo-Ribbentropo pak-to slaptųjų protokolų netei-sėtumą, jų atsisakytų ir pa-naikintų jų padarinius — Lietuvos, Latvijos ir Esti-jos okupaciją bei aneksiją.

5. Konferencija siūlo veikti valstybines instituci-jas ir visuomenės opinią dėl žmogaus teisių ir pa-grindinių laisvių pažeidimų Lietuvoje ir reikalauti, kad Sovietų Sąjunga išlaisvintų visų tautybių sąžinės kali-nių bei tremtinių ir re-habilituotų neteislingai nu-baustus bei ištremtus as-menis.

6. Konferencijos nuomo-ne mums svarbu suprasti informacijos kitataučiams reikšmę ir ją paversti rei-kalinga politine akcija. No-rint turėti tvirtą informa-cinį pagrindą, reikia ugdyti lietuvių žurnalistus bei publicistus ir skirti didesnę dėmesį žinioms iš Lietuvos.

7. Okupacinio režimo vyk-domas Lietuvos žmonių bendravimo su kitais kraš-tais varžymas ir iš to ki-lusi Lietuvos izoliacija yra lietuvių tautai kenksminga. Svarbus išėivijos uždavinys prisidėti prie Lietuvos izo-liacijos pralaužimo, pilnai išnaudojant visas esamas ir naujai iškylančias galimy-bes bei progas plėsti ry-šiams su tėvynėje gyvenan-čiais tautiečiais.

8. Kovos už laisvę pavei-kumą sustiprintų sovietų pavergtų bei jų kontroliuo-jamų tautų pastovus ir ar-timas bendradarbiavimas. Mes raginame plėsti ryšius ir bendradarbiavimą su uk-rainiečiais, su kuriais mūsų tautiniai bei valstybiniai in-teresai itin gerai sutampa.

Šia proga mes sveikiname keturių Lenkijos pagrindžio organizacijų pasiūlymą dėl Lenkijos - Ukrainos, Lenki-jos-Gudijos ir Lenkijos-Lie-tuvos sienų. Mes pritariame Pasaulio Lietuvių Bendruo-menės atsakymui ir ten nu-rodytoms lietuvių santykių su lenkais išlyginimo sąly-goms.

9. Mes raginame Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir kraštų Bendruomenes dėko-ti popiežiui Jonui Pauliui II už jo didelį palankumą lie-tuvių tautai ir jo prašyti, išlaikant Lietuvos prijungi-mo prie Sovietų Sąjungos ne-pri pažinimą, sujungti Vilnių su Lietuvos bažnyti-ne provincija. Mes prašome šventąjį Sostą nepriimti vyskupo Julijono Stepona-vičiaus atsistatydinimo ir, skiriant Lietuvoje vysku-pus, atsižvelgti į kovotojų už Bažnyčios ir tikinčiųjų teises pageidavimus.

10. Mes prašome išėivi-jos politinius veiksmus, Pa-saulio Lietuvių Bendruome-nę ir kraštų Bendruomenes, kitas politines ir žmogaus teisių organizacijas savo raštuose, memorandumuo-se, informaciniuose leidi-niuose ir vadovėliuose pri-minti sovietų dirbtiniu ba-du ir trėmimais įvykdytą šiaurinių Rytprūsių-Mažo-sios Lietuvos sunaikinimą ir dabar vykdomą lietuvių tautinį bei religinį persekio-jimą ir prievartinį rusinimą Karaliaučiaus srityje ir Gu-dijai priskirtoje Rytų Lie-tuvoje.

11. Mes siūlome VLIKui ir Pasaulio Lietuvių Ben-druomenei pagal jų susita-rimą 1983 metais Pasaulio Lietuvių Bendruomenės VI-jame seime abišalės lygybės pagrindu sudaryti bendrą komisiją dialogui su lenkų-pagrindžio ir išėivijos or-ganizacijomis ir su tuo su-rištiems klausimams, sie-kiant santykių su lenkais išlyginimo ir ieškant ben-dradarbiavimo pagrindų.

12. Vertiname ad hoc grupių ir privačią iniciaty-vą, ginant visuotinius tei-sės principus kaltinamųjų karo nusikaltimais bylose. Pritariame bendro centro sudarymui šios srities veik-lą koordinuoti. Raginame išėivijos visuomenę šią svarbią veiklą remti savo darbu ir lėšomis.

13. Konferencija reiškia pagarbą Vytautui Skuodžiui ir visiems sąžinės kali-niams, buvusiems ir esan-tiems sovietų kalėjimuose ir ištėrime.

Išvadų komisija:

Dr. Kazys Ambrozaitis
Juozas Danys
Algimantas Gureckas

DĖL LIETUVOS SIENŲ ŽYMEJIMO

Lietuvos sovietinei oku-pacijai ilgai užsitęsęs, itin svarbu visomis tinkamo-mis progomis pabrėžti jos valstybingumo apraiškas ir iš jų plaukiančias pasėk-mes. Viena svarbių Lietu-vos valstybingumo apraiš-kų yra laisvai sudarytomis tarptautinėmis sutartimis ar tolygios reikšmės teisi-niais aktais nustatytos jos valstybinės sienos. Todėl Pasaulio Lietuvių Bendruo-menės valdyba ragina vi-suose lietuvių išėivijos lei-džiamuose bendrinio pobū-džio žemėlapiuose ir infor-maciniuose leidiniuose žy-mėti Lietuvos valstybines sienas, šalia jų, jei vieta leidžia, parodant ir dabarti-nes faktines ribas.

Lietuvos valstybinės sie-nos yra šios:

- (1) 1921 m. arbitražo siena su Latvija,
- (2) 1920 m. Maskvos tai-kos sutartimi su So-vietų Rusija nusta-tytoji siena,
- (3) tarpe nuo 1920 m. Maskvos taikos su-tarties sienos iki bu-vusių Rytprūsių — istorinė siena su Lenkija, galiojusi iki 1795 m. paskutiniojo Lietuvos ir Lenkijos padalinimo, ir
- (4) 1928 m. sutarties su Vokietija siena.

Karaliaučiaus sritis žy-mėtina kaip atskiras politi-nis vienetas. Nors Kara-liaučiaus sritis nepriklauso Lietuvos valstybei, visa Ma-žojoji Lietuva yra lietuvių tautos žemė, taigi Lietu-vos dalis istorine etnine prasme. Todėl Lietuvos žemėlapiai turėtų taip pat ap-imti ir tą kraštą, ten įra-šant, jei tik vieta leidžia, istorinį Mažosios Lietuvos vardą.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

SHEET METAL LAYOUT Day Shift

Requires minimum of 5 years ex-perience making detailed sheet metal layouts of various sizes and intricate shapes. Progressive electronics company offers good salary and generous benefits.

APPLY IN PERSON,
or call REGINA TRACY
201-595-4442
Interviews daily
8 am to 3 pm

MOSLER Electronic Systems Division

415 Hamburg Turnpike
Wayne, N. J. 07470

Equal opportunity employer, m/f (44-46)

Ar tikrai įvyko toksai stebuklas?

Neneigiame, kad kiekvienas svarbesnis ar sensacin-gesnis mūsų tautos ar religinės reikšmės įvykis mus lyg ir pažadina iš miego. Tokie buvo Simo Kudirkos nušokimas nuo sovietinio laivo ir vėliau jo išlaisvinimas iš gulago, Romo Kalantos susideginimas, ok. Lietuvoje įžymių asmenybių įkalinimas ar Sibiro tremtinio atvykimas į Ameriką. Deja, po trumpo laiko visa tai mūsų "lijtuwui — kalnienu ir žemayczyū" būdui palikdavo tiek poveikio, kiek ir šiandien prisimename Vytauto Didžiojo mirtis. Mes ir vėl už badaujančius sočiai valgėme ir gėrėme, už nutildytus tuščiažodžiavime ir už laisvę "žygiuose" vienas kitam kandome į kulnis.

Na, bet gal jau dabar įvyko tikras stebuklas, ir, iš ryto atsikėlę, jau nesame tie patys, kurie vakar įvirtome į lovą?

Juk štai, kaip optimistiškoji spauda rašė, Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejus šiemet esą buvęs ir "mūsų apkerpėjusios sąžinės sėkmingo apsisvalymo bei prisnūdusios aukos dvasios pabudimo šventė". Ta proga esą mes — "atgailaudami apmąstėme savo nusidėjimus, atgaivinome tėvynės ilgesį, pripildėme savo ištuštėjusias širdis naujos artimo meilės, padarėme apžadus tvirtai laikytis kilnių krikščioniškų ir tautinių idealų, o visa tai dar buvo sutvirtinta malda ir popiežiaus palaiminimu".

Tad ko dar betruksta? Jeigu tikrai taip ir yra, tai mums belieka tikrai džiaugtis ir skaičiuoti to mūsų atgimimo jau tikrai konkre-

tesnius apsipreiskimus.

Vadinasi, dabar jau nebesą jokios abejonės, kad nuo šių jubiliejinių metų net ir mūsų Vliko, Alto, LB, PLB, RLB ir kiti krikščioniškai pakrikštyti veikėjai be pavydo, be neapykantos spyglių ir su vienas prieš kitą nusižeminimu pagaliau tikrai susės net savo buvusio priešo alyvų darželyje ir, broliškai pasibučiavę, atleis vienas kitam šmeižtus, keršto veiksmus, nuodėmingą puikybę bei valdžios troškulį ir taip atsinaujinę sieloje, pradės sutartiną veiklą tėvynės ir mūsų visų labui.

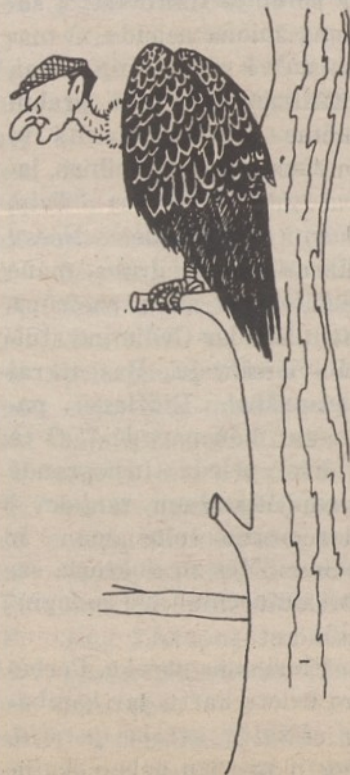
Be to, taip pat galime tikėtis, kad po jubiliejinių re-kolekcijų išnyks iš mūsų spaudos puslapių ir visokie vieši bei slapsti kirmėliai, kurie, neapykantos apsvaiginti dėl per neapdairumą nenukeltos prieš juos kepūrės, net ir šventųjų metų dienomis ne tikrai šunio dantimis iki balto kaulo graužė savo artimą, bet dar ir jo žaizdas laižė nuodingu gyvatės liežuviu.

Kadangi pinigai yra velnio išradimas, tai reikia manyti, kad, prabilus patriotinei sąžinei, turtingi mūsų veiksmų atstovai jau nebekis drebančių savo pirštų nei į Lietuvos fondo ir nei į Tautos fondo kišene kelionėms nuo Kalifornijos iki Floridos apmokėti, kad vis kitoje vietoje galėtų mums pasakyti tą patį, ką mes jau seniai žinome, o

stengsis kuo greičiau savo užkeiktą grašių atsižegnoti.

Šiais metais mes girdėjome daug žavaus dorovingumo pamokymų ir mūsų rašytojams, ypač primini-mą, kad išeivijos grožinė literatūra turinti būti skirta ne kokiam tenai gražių moterų kūno dalių apgiedojimui ar nuodėmingam seksui, o tikrai "bekompromisiam ryžtui" ir "greitinti žygiams į galutinį laimėjimą". Na, gal ir šis pensininkų pageidavimas išsikūnys, tik reikia dar kiek palaukti.

Tad, aplamai apžvelgus šviesią ateitį, — valio! ir dar kartą valio!

Literatūros kritikas, laukiantis dar prieš Naujuosius metus naujų knygų pasirodymo.

MUMS RAŠO PRASTA SENOVĖ IR MODERNI NAUJOVĖ

Gerbiamieji Redaktoriai!

Šiandien, ypač meno srityse, visi stengiamės būti pažangūs, taigi neatsilikti nuo modernių laikų dvasios

"PERESTROIKA" LIETUVOJE

"Seniau mes tylėdami sėdėjome meškos glėbyje, o dabar jau sėdi ant mūsų kelių, ir galime laisvai rėkti".
(Pasigyrimas iš gauto vilniečio laiško).

A. G.

ROMANTIŠKOS SVAJOS SKERDYKLOJE

(IŠ EMIGRACINIO POETO ATSIMINIMŲ)

Pusė jaučio konvejeriu skuba,
Vos suspėji žudiko peiliu
Kirst pro šonkaulius kruviną klubą,
O širdis — pilna meilės eilių...

Vakar akys kaip žvaigždės žėrėjo
Ir negeso, kai jas bučiavai...
O tos garbanos, glostomos vėjo,
Kaip tėvynėj išplaukę javai...

Baltos rankos — lyg juostos vualio...
Tu — lyg jai dovana ryšuly...
Jos apvyniojo protą ir valią,
Ir pradingo po kojom žolė...

Kur tu rasi tokią, kuri tyli,
O už kalbančią sako daugiau?
Net nugrimzdęs į pragaro gylį,
Neištarsi: "Mylėti baigiau..."

Štai apnuogusią jūroje veizi...
Štai prigludusią smėly arti...
Ir staiga — "Dirty foreigner! Crazy!
Ar peiliu jaučio dvasią kerti?
Pasiaštrink mačetę budėm!
God damn!"

ir skonio. Dėl to į praeities kūrybą kartais atsigrįžtame tik su paniekos šypsena, ir kai kurie mandrūs kritikai net nepriklausomybės laikų poetus vadina tikrai višteliausiais ir miglovaromis, o tarp jų ir į Maironį numoja ranka.

Na, sakykime, kad pažangos reikia. Juk į daktarų balių nenueis mūsų poniutė su klumpėmis ir jos inžinierius vyras su nerauginto kailio valockės avies kailiniais, kurių užpakalyje dar tabaluoja nenuėjusi šio taikaus gyvulėlio uodega, kokių matėme Vendžiogaloje. Bet jūs išvaizduokite negalimą dalyką: o jeigu tie mūsų senoviškieji kūrėjai jau tada būtų buvę tokie pažangūs kaip dabar? Pavyzdžiui, Maironis būtų rašęs kaip dabar mūsų aukštai vertinamas poetas Leonas Lėtas ir į jį panašūs, čiurlionis piešęs juodame fono baltus taškus, o kompozitorius Naujalis vietoj graudinės Maironio dainos "Lietuva brangi", šokdinės tautą džiazu ir jo isterišku kaukimu "Lyza, aš noriu tavo kaulų!"

Ar jie būtų ir tada pažadinę lietuvių tautinį atgimimą? O jeigu istorija pasikartotų ir reikėtų vėl žadinti iš miego kolchozinikus, traktorinikus ir net partijos sekretoriaus sūne-

lį, užsnūdusį deficitinių prekių sandėlyje? Ar modernieji menininkai irgi atliktų tąjį tautinį uždavinį? Ką jūs į tai pasakysite?

Juozos Čivilis
Niujorke

Redakcija: Mes dėl atsargumo tylime..

GAL REIKĖJO TOKI IVYKŲ NUTYLĖTI?

Mūsų spauda plačiai informuoja, kad lietuvių tautinio atgimimo dainiaus Maironio 125 metų gimimo sukaktis šiemet ok. Lietuvoje buvo net daug iškilmingiau atšvęsta ir turin-gesniais straipsniais paminėta negu čia išeivijoje. Be to, Justino Marcinkevičiaus "Literatūros ir meno" žurnale Maironiui skirti patriotiniai eilėraščiai esą tikras akibrokštas mūsų čionykščiams poetams, kurie ta proga nieko svaresnio neparašė. O dar ir Vliko "Elta" pridėda, kad Maironio minėjime Kaune dalyvavo net 8000 žmonių, kurie giedojo Maironio religines giesmes, dainavo patriotines dainas ir deklamavo jo eilėraščius, o milicija nieko nedarė.

Aš manau, kad mums tokių žinių visai nereikėjo skelbti ir platinti, nes jos tikrai silpnina mūsų kovin-

(Nukeita į 8 psl.)

PRO MĖLYNUS AKINIUS...

(Atkelta iš 7 psi.)

gumą ir stiprina visokius "bendradarbiautojus".

Susirūpinęs

Redakcija: Kaip čia Tamsta siūlai mums tokį įvykį nutylėti, o patsai apie jį neiškentęs rašai ir dar prašai mus šią žinutę paskelbti?

ORGANIZACIJŲ DEMESIUI

Kadangi mūsų veikėjai regimai sensta ir jų tarpe kyla vis daugiau nesusipratimų, ardančių organizacijas, tai, siekiant geresnio sugyvenimo, verta įsidėmėti šiuos mokslo patvirtintus faktus:

- Senstantis tautietis visai natūraliai darosi erzlesnis ir piktesnis, kaip ir mūsų rudenį prieš galą.

- Kadangi senas žmogus visiškai užmiršta, kas buvo vakar, o gerai atsimena, kas įvyko prieš 50 metų, tai jis tiki, kad dar vis esąs tas pats galingas pareigūnas ar partijos vadas, kaip ir kadaise, ir dėl to nepakenčia jokios skirtingos nuomonės bei nepaklusnumo ir nori kitus net nubausti.

- Senstelėjęs veikėjas dėl atminties susilpnėjimo kartais supainioja ir praeities faktus ir svetimus nuopelnus prisiskiria sau, tuo be pagrindo įsitikindamas, kad esąs didvyris. Tokiam jau labai sunku grąžinti blaivią sąmonę.

- Be to, kaip žinoma, kuo mūsų tautietis senesnis, tuo šykštesnis. Tai yra dar išlikusi mūsų charakteriui įspausa pagoniškos religijos įtaka, tad tikima, kad ir po mirties aname pasaulyje gal net daugiau reikės pinigų, gražių rezidencijų, automobilių, aukštos markės šnapso ir užkandos.

PAZAISLIO VIENUOLYNE — INDĖNŲ MUZIEJUS...

Mainai Lietuvoje nėra kažkokia naujovė. Seniau ūkininkai su čigonais mainydavosi arkliais, seneliai — kukavinėmis pypkėmis, o vėlesniais laikais aukštoji inteligentija pasikeisdavo net žmonomis. Kadangi dabar atėjo kultūrinių mainų mada, tai, kaip Vl. Bakūnas "Lietuvių Balse" (nr. 21) informuoja Los Angeles lietuvių pensininkų klubo pirmininkas Juozas Kaributas, dažnai keliaujantis Lietuvon, ten yra nuvežęs daug indėnų eksponatų, kurių supirkimui Amerikoje yra išleids daugiau kaip penkis tūkstančius dolerių. Vl. Bakūno žiniomis, iš tų eksponatų sudarytas Indėnų muziejus būsiąs oficialiai ati-

Nevalgau agurkų

Labai dažnai užsuku pas savo draugą Florijoną (buvusį gaisrininką). Užsuku šiaip sau, pasikalbėti. O aną vakarą, girdžiu, durų skambutis. Atidarau. Nagi Florijonas. Ir labai susinervinęs. Nei labas nepasakęs, net rankos nepakratęs, bloškėsi ant sofos ir sako:

— Ar turi?

Man dviejų kartų nereikėjo sakyti ko turiu. Atnešiau bonką, pripyliau. Florijonas tik lašelį nusriaubė. Aiškiai matyt, kad labai nervai įtempti.

— Tai kas tau Florijonai? Lyg nesavas būtum.

— Ir tu nesavas būtum jeigu tau taip atsitiktų. — Čia Florijonas didesnę gurkšnį nugėrė. Atrodo, kad nervų stygos atsileidžia. Florijonas stipriai atsikvėpė, net langų užuolaidos sujudėjo.

— Žinai, kad aš medį, o ypatingai lentas labai vertinu.

— Sakei. Aš taip pat pagarbinau medžius žiūriu.

— Ypatingai mėgstu tokias lentas su rievėlėmis. Tai lyg meno kūriniai. Nors ir muziejų kabink. Mūsų modernūs dailininkai toli gra-

darytas buv. Pažaislio vienuolyne.

Taigi reikia manyti, kad toks muziejus labai suartins Amerikos lietuvių išeivijos kultūrą su Lietuva, nes mūsų turistai, lankydami Pažaislį, visada prisimins ir iš ten bolševikų išvaikytus vienuolius.

KAS LENGVA ĮSIVEŽTI IR KAS SUNKU IŠSIVEŽTI

Jau ketintą kartą Lietuvoje lankosi Vakarų Vokietijoje gyvenantis įžymus baltistas dr. Jochenas D. Range, kuris rūpinasi J. Bretkūno ir kitų mūsų senųjų rašytojų kūryba ir jos vertimu į vokiečių kalbą. "Gimtajame krašte" papasakojęs savo viešnagės išpūdžius, tarp kitko jis ir taip atvirai prasitaria:

"Į Lietuvą dar vis reikia vežtis tutaletinį popierių. Apmaudu, kad reikia gauti leidimą lietuviškoms knygoms išsivežti."

Įdomu ir mums, kodėl tokia Lietuvai šlovė plėšianti padėtis išliko net dešimtmečius, kai čia pat tarybinė propaganda stengiasi girtis milžiniška pažanga? Argi tik dėl to, kad yra pakankamai kopūsto lapų? O gal priežastis ir ta, kad tualetinis popierius neprirašytas ir dėl to galima jį laisvai įsivežti, o lietuviškų knygų rašto muitininkai nesupranta, laiko jį valstybine paslaptimi ir draudžia išvežti į buržuazinius Vakarus?

žu to darnumo nepasiekia, ką medis per šimtmečius sukūrė. Taigi, aną dieną, žiūriu medžių krautuvėje lentų prikrauta. O jau pūkumėlis. Ažuolinės.

Čia Florijonas vienu ypu užbaigė stiklo įtalpą. O aš paskubėjau tuojau papildyti.

— Už gamtos meninį grožį! — šūktelėjo Florijonas.

— Apie ką aš čia kalbėjau?

— Apie lentas.

— Taigi, Nupirkau aš tų lentų. Tų gamtos grožio stebuklų. Parsivežiau namo ir porčiuje sukroviau. Į salioną žmona neleido. O mano uošvė sako: Taip, žinai, pašaipiai. "Ar tai grabui lentas parsivežei". Aš to lentinio gėrio dar pilnas, labai gražiai sakau: "Taip, jūsų parkilynbe. Neesu tikras į kokį grabą mane įkišite. Tai aš ir pasirūpinau. Va, dar Gedimino stulpas išraižysiu. Bus tikrai lietuviškai. Didžiausi patriotai man pavydės". O ta velnio pelėda insisprendė savo negražiom rankom ir dar negražesnius šonus ir sako: "Mes su dukteria senai nutarėme tave sudeginėti".

Florijonas pašoko. Perbėgo keletą kartų per kambarį. Užpylė geroką porciją, lyg jį kas jau dabar degintų.

— Aš jai sakau. O kas tau leido mane deginti? Pusę mano gyvenimo mane sivilinai, o dabar galutinai sudeginėti užsigeidei. O ji man drožia: "Tu toks lietuvis patriotas. Visi lietuviai senovėje buvo deginami". Aš jai sakau: "ir arkliai ir uošvės kartu". Tiesą pasakius apie uošvių deginimą nebuvo girdėjęs, bet pasakiau šiaip pagazdinimui. Nenusingando. Kad ji į peklą pakliūtų. Tik velnių gaila.

Florijonas tikrai buvo su nerimė.

— Neimk į galvą, Florijonai, — sakau — dabar tokia mada. Ir katalikų bažnyčia nesipriešina.

— Tik pagalvok. Sudegins, o pelenus kur į daržą išbarstys. Pelenais pabarstyti, sako, agurkai gerai auga. Agurkus suraugins ir su mėsa valgys. O ten ne agurkai. Ten aš, Florijonas. Dainoje dainuoja: "Ant smėlėto mano kapo prisodinki daug gėlių. Ir kad jos

Vladas Vijeikis

gražiai žydėtų, palaistyk vandenėliu". Tai, kur kapas? Kur smėlis, kur gėlės?

Florijonas, buvęs gaisrininkas, labai susigraudino ir ėmė laistyti, bet ne vandeni, o tuo kas dar bonkoje buvo likę.

— Florijonai, — sakau, — gal tu pernaktok pas mane. Gali dar ką pervažiuoti. Arba tave koks girtas suvažinės.

Florijonas nei klausė nei girdėjo.

— Ne Florijonas aš. Agurkas, agurkas!

Ir girdėjau jo šauksmą, kol automobilio užimas nu-

slopino. Dabar, vaišinamas agurkais, tyliai pastumi juos į šoną. Nebegaliu kramtyti agurkų, nei šviežių, nei raugintų.

Wanted Journeymen
or 1st Class Skilled
Plastic Injection Mold Makers
Tool Makers
Mold Set Up Operators
CNC Machine Programmers
Steady work for qualified help and
benefits.
Call 215-331-7252 (44-3)

DRESS OPERATORS
WANTED experienced working on
complete garments "after 5 & party
dress", some "semi section" work
available. Apply: I.C. Contracting Co.,
7224 16th Ave., Brooklyn, N. Y. 11204
Tel. (718) 234-0286 (38-44)

CABINET MAKER
For custom cabinet shop in Warren
area. 5 years professional experi-
ence. Layout, cut up assemble, in-
stall. Good reference. Wage based on
demonstrated skill. 313-754-4270.
(38-44)

INTERNATIONAL

RITA PAUPERIENĖ, Įstaigos vedėja

G.T. INTERNATIONAL dėkoja visiems klientams, kurie prisidėjo prie sėkmingo kelių į Lietuvą sezonų.

G. T. INTERNATIONAL tvarko visus kelių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznui kelioms krepkėms pas mus.

G.T. INTERNATIONAL padeda sudaryti išskirtimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

NORI PASAULIO PAMATYTI?
KREIPKIS Į G.T.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
10401 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS 60465
TELEFONAS: (312) 430 - 7272

G.T. INTERNATIONAL 1988 EKSKURSIJŲ TVARKARAŠTIS

Nr. 8800/SA	Pletų Amerika: 5 d., Rio, Iguassu Falls, 4 Buenos Aires birželio 7-18
Nr. 8801	Lietuva 15 d., Maskva 2 d., gegužės - 16 - birželio 3
Nr. 8802/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., birželio 13-29.
Nr. 8803/M	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., birželio 14-16
Nr. 8804/FIM	Pabaltijis: Klaipėda 2 d., Vilnius 5 d., Ryga 2 d., Talinas 2 d., Helsinkis 2 d., ir 2 dienos laive, liepos 3-17
Nr. 8805/SP	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Helsinkis 3 d., liepos 14-29
Nr. 8806/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., liepos 18 — rugpjūčio 3.
Nr. 8807/M	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., liepos 19-31.
Nr. 8808/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d. rugpjūčio 15 - 31.
Nr. 8809/M	Lietuva 9 d., Maskva 2 d., rugpjūčio 16 - 28.
Nr. 8810/F	Lietuva 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Vakarų Vokietijoje (Octoberfest) 5 d., rugsėjo 19 - spalio 7.
Nr. 8811/M	Lietuva 9 d., Maskva 2 d., rugsėjo 20 - spalio 2.

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

GRUODIS SPAUDOS MĖNUO

Naudokimės spaudos laisve - palaikykime savo spaudą gyvą ir stiprią.

JAV LB Kultūros Taryba, 1987 metai

PHILADELPHIA

LIETUVOS KRIKSTO JUBILIEJUS

Lapkričio 1 d. Philadelphijoje buvo atšvęstas Lietuvos krikšto jubiliejus. Ši šventė palietė ne vien Philadelphiją, bet ir visą Delaware upės slėnį su 16 lietuviškom parapijom.

Lapkričio 1 d., gražią sekmadienio popietę, dar prieš 2 val. p. p., su pakilia nuotaika, visuomenė gausiai rinkosi į šv. Petro ir šv. Povilo baziliką Philadelphijoje. Daugelis moterų buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. Jubiliejaus komiteto pirmininkė T. Gečienė ir komiteto narės A. Mašalaitienė ir G. Kreivėnaitė maloniai sutiko ir oriai padėjo svečius, kurių tarpe matėsi kongresmanas Robert Borsky, Charles Daughterty, Frank Rizzo, prof. Vytautas Skuodis su šeima, latvių, ukrainiečių, lenkų atstovai.

Sugaudus vargonams, prasidėjo religinės muzikos koncertas, kurį atliko solistė Ona Pliuškonienė, smuikininkė Brigita Kasinskienė ir jungtinis parapijų choras, vadovaujamas Vyto Maciūno, vargonininkas Gary Eslinger.

Po koncerto sekė kardinolo John Krol, Philadelphi-

jos arkivyskupo, iškilmingų mišių celebranto su celebrantais Philadelphijos vyskupu Louis A. DeSimone, lietuvių vyskupu Pauliu A. Baltakiu, dalyvaujant 5 prelatams, 12 kunigų. Iškilminga procesija su palyda nusitęsė per visą baziliką. Iš šonų procesiją supo tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvės. Procesijos priekyje buvo nešamas Jono Sklaidžio sukurtas lietuviškais ornamentais kryžius, kurį lydėjo Amerikos ir keturios lietuviškų organizacijų vėliavos ir su šešiais jaunais skaitytojais komiteto pirmininkė T. Gečienė ir L.B. Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Volertas. Procesijai einant prie altoriaus visa bazilika giedojo — Pulkin ant kelių...

Pirmą skaitymą atliko T. Gečienė, antrą skaitymą skaitė V. Volertas. Tolimesnius skaitymus atliko: P. Dainora, V. Dantaitė, P. Kazakauskas, D. Mironaitė, D. Tautkutė ir A. Vainius. Pamokslą pasakė prelatas Francis J. Statkus, apžvelgęs krikščionybės įvedimo reikšmę Lietuvai nuo Mindaugo laikų. Kėlė Lietuvos patirtą sunkią priespaudą devyniolikame šimtetyje ir žemaičių vyskupų Merkelio Giedraičio ir Motiejaus Valančiaus atliktą svarbų vaidmenį dėl lietu-

viško rašto atgaivinimo. Kai prel. Statkus pristatė dalyvaujantį prof. Vytautą Skuodį ir jo šeimą, visi bazilikoje atsistojo ir plojo.

Vyskupas P. Baltakis pasakytame žodyje nurodė sunkų Lietuvos kelią į krikščionybę ir meldė stiprumo kovojantiems Lietuvoje už krikščionybę.

Kardinolas J. Krol kalbėjo: Mes Philadelphijoje sveikiname heroiškus žmones Lietuvoje ištikimus Kristui. Philadelphijoje buvo paskelbtos teisės į žmogaus laisvę, tačiau be religijos laisvės nėra pilnos laisvės. Jau virš 40 metų tesiasi priespauda ir kančia Lietuvoje. Mes meldžiamės, kad kilnūs žmonės Lietuvoje atgautų laisvę garbinti Dievą ir atgautų Vilniaus katedrą. Sovietai okupavo Lietuvos valstybę, bet nesunaikino ir nesunaikins tikinčių Lietuvos žmonių. Pagarba tikintiems Lietuvos žmonėms.

Po pamaldų buvo sugiedotas bazilikoje Lietuvos himnas. Čia tenka paminėti, jog kardinolas J. Krol ėmėsi iniciatyvos ir pirmas pasirašė petiją Gorbačioviui, kad Vilniaus katedra būtų gražinta religiniam naudojimui. Po kardinolo Krol petiją pasirašė: vyskupas Louis A. DeSimone,

vyskupas P. Baltakis, Vytautas Skuodis, kongresmanas Robert Borski ir Teresė Gečienė. Kongresmanas Robert Borski daro pastangas praveisti rezoliuciją HR 300. Peticijai parašai renkami toliau.

Vakare Fisher's Tudor House įvyko iškilmingas banketas su 360 dalyvių. Į banketą atsilankė vysk. P. Baltakis, daug dvasiškių, V. Skuodis su šeima, V. Volertas, A. Gečys, latvių, ukrainiečių, lenkų atstovai, daug angliškai kalbančių lietuvių, daug jaunimo. Pirm. T. Gečienė pasveikino banketo dalyvius ir pakvietė prel. L. J. Peciukevičių sukalbėti invokaciją ir banketui vadovauti Algį Dantą.

Prof. V. Skuodžio pasakyta kalbą pažodžiui į ang-

lų kalbą vertė kun. K. Pugevičius. V. Skuodžiui buvo sukelto ovacijos atsistojimu ir plojimu.

Meninę dalį atliko B. Kasinskienė, J. Kasinskas ir Alexa Mitten. Buvo atliktos lietuviškų tautinių šokių ir dainų pynės, harmonizuotos dr. J. Kasinsko.

Philadelphijos Inquirer sekančios dienos laidoje paskyrė du puslapius su nuotraukom Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejui, o Standard ant Times davė vedamąjį ir du straipsnius su dviem nuotraukom per keturius puslapius. Jubiliejus Philadelphijoje buvo iškilmingas, sutraukė daug ankstyvesnės kartos Amerikos lietuvių ir atkreipė Amerikos visuomenės dėmesį. (a)

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI remia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

Novelė

NELAIMĖ

Marija Tūbelytė-Kuhlmanienė

Audrei Jurkūnienei išlipus iš automobilio, iki vidudienio slėnį gaubusios miglos jau buvo spėjusios galutinai išsisklaidyti ir miške lyje, pro prarędėjusius lapus, matėsi rudens apnuogintų medžių siluetai. Atmetusi galvą Audrė su pasigėrėjimu giliai įkvėpė tirštą drėgnų samanų, grybų bei bepradedančių trūnyti lapų kvapą ir akimis sustojo prie Vyturelio beržo. O, kaip šis - kadaise, jos dar negimusio vaikelio garbei pavadintas - medelis buvo išaugęs! Kokios ilgos ir grakščios tiesėsi jo šakos, kokia gajai, drąsiai į viršų besistiebiančiai jo viršūnė!

Tarsi sutikusi vėl senai nematytą draugą, Audrė švelniais žingsniais prisiartinė prie berželio ir glostė jo baltą, tvirtą kamieną. Kaip keista, galvojo ji, kad likimui leidus jam taip gražiai augti, plėtotis, tas pats likimas jų Vytureliui...

Nenorėdama savęs gaudinti, Audrė staugiu posūkiu grįžo prie automobilio ir netrukus, išsinerus iš miško, prieš Audrę visame gražume pasirodė jų namas. Status, galuose kiek išlenktas stogas, masyviom raudonmedžio lentom apkaltas fasadas, į platumą ištraukti langai... Viskas taip suharmonizuota pritaikinta prie savitos Oregono gamtos.

Dar nespėjus Audrei kaip reikiant sustabdyti automobilio, atsivėrė sunkios, lietuviškais motyvais išskaptuotos namo durys ir jose pasirodė Gediminas Jurkūnas.

- Audrute! - džiaugsmingai sušuko jis. - O aš maniau, kad tu čia pasirodysi tik vakarop!

- Kaip matai, aš labai skubėjau...

Audrė idėmiai pažvelgė į prisiartinusį savo vyrą. Ji kažkodėl bijojo rasti jį per šiuos metus pasikeitusį - suvargusį, pražilusį, gal net kiek palinkusį į priekį. Vienok jis tebebuvo lygiai toks pat tiesus, raudonskrustis ir, nežiūrint jo penkiasdešimt trijų metų, vos tik apie paausius pražilęs. Pasikeitusios buvo tik jo akys. Jis žvelgė į Audrę kažkaip giedriau ir ramiau, tartum būtų pailsėjęs ar nusi krates kokios jį ilgai slėgusios dvasinės naštos.

Gediminas lengvai pabučiavo žmoną į skruostą ir, pagriebęs už parankės, lyg viešnią nusivedė į erdvį, pro eglių šakas besiskverbiantį vėsią miško spalvą užlietą salioną.

- Tu po tokios ilgos kelionės tur būt jautiesi gerokai nuvargusi? - sodindamas ją į didžiąją baltą sofą kalbėjo jis. - Juk žinai, kaip mielai aš būčiau tave iš aerodromo parsivežęs. Kodėl nepaskambinai man iš Portlando?

- Nenorėjau tavęs be reikalo varinėti, iš čia iki Portlando gi du šimtai mylių. O be to aš pernai, prieš išskrisdama į New Yorką, pas draugę buvau palikusi savo forduką, tai dabar turėjau puikią progą ją vėl parsigabenti namo.

- Ar nenorėtumei ką nors šalto atsigerti? Kaip matai, pas mus Oregonie šiemet neįprastai šiltas ruduo.

Gediminui išėjus į virtuvę, Audrė pakilo nuo sofos ir prisiartinė prie didžiulio, visą ry-

tinę kambario sieną užimančio lango, pro kurį prieš ją tiesėsi svajinga, iš abiejų pusių aukštomis eglėmis įrėmintą panorama. Kalvoti, margom sodybom nusėti laukai, ramiai per rudenėjančias pievas vingiuojanti upė, lai bom pušelėm apsivainikavę kauburai, tai čia, tai ten tarsi pripuolamai išmėtyti ežerėliai... O toliau horizonte - neapbrėpti mėlynų miškų plotai.

Patenkintai atsidūsdama Audrė atsigrižo į Gediminą, tiesiantį jai stiklą limonado.

- Palyginus su Oregono ramybe, New Yorkas - tikri bepročių namai!

- O tu gi vis sakydavai, kad mėgsti judrų ir triukšmingą didmiesčio gyvenimą.

- Seniau gal ir mėgdavau, bet šį kartą man New Yorkas pasirodė pasikeitęs... lyg suprastėjęs, nustojęs savo pirmąsias elegancijos ir žavesio. O gal ir aš pati per tą laiką tapau kitokia.

- Jei tu juo nebūtum nusivylusi, greičiausiai niekados nebūtum pas mane į šitą tolimą užkampį sugrįžusi.

- Būčiau. Tik laukiau, kad tu mane pakviestum...

Gediminas šyptelėdamas apkabino žmoną per pečius.

- Tu, Audrute, per šiuos metus labai išgrąžėjai. Ir suplonėjai, ir plaukus taip pritinkančiai, naujoviškai apsikirpai.

- Jeigu tu man laiks nuo laiko nebūtum atsiuntęs savo dosnaus čekio, aš ten iš savo menkos algelės niekaip nebūčiau išstengusi išgyventi. New Yorkas gi dabar pekiškai brangus, vien mano mikroskopiškas butukas kainavo...

(Bus daugiau)

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 70 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Lietuvos gen. konsulų Chicagoje pasikeitimo proga, buvo sudarytas plačios apimties komitetas, atstovavęs šimtainei organizacijų. Šis komitetas, vadovaujamas PLB valdybos vicepirmininkės Birutės Jasaitienės, neišsiskirstė, bet su ruošė vakaronę su abiem gen. konsulais — Juze Daužvardiene ir Vaclovu Kleiza, kurie papasakojo konsulato rūpesčius ir darbus. Ir po šio renginio komitetas neišsiskirstė ir tebėra gyvas. Š. m. lapkričio 12 d. sušauktame posėdyje, kuriame dalyvavo 15 organizacijų atstovų ir pats gen. konsulas V. Kleiza, buvo aptarta ir supažindinti su esama okupuotos Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 70 metų sukakties proga ir supažindinti su esama okupuotos Lietuvos padėtimi. Konsulo nuomone, turėtų būti kviečiami valstijos ir miesto aukštieji pareigūnai, valstybių konsulai, laikraščių, TV bei radijo reporteriai, universitetų vadovybė ir pavergtų tautų atstovai, didesnę dėmesį teikiant latviams, estams ir ukrainiečiams.

Parenkant vietą, po ilgesnių pasisakymų, buvo sustota prie Illinois universiteto, Chicagoje, kuriame jau veikia lituanistikos katedra, nes į mokslo įstaigas mieliau vyksta aukštieji valdžios pareigūnai ir žurnalistai, kaip į privačius restoranus ar sales. Pasitarime dalyvavęs prof. dr. Bronius Vaškelis buvo pa-

prašytas ir sutiko patalpų reikalą sutvarkyti.

Priėmimas įvyks 1988 m. vasario 18 d., 6-8 val. vak., nes vasario 16 yra užgavėnės ir tą vakarą vyksta įvairūs pramoginiai renginiai. Pats priėmimas būtų kokteilijų pobūdžio su vynu, kava ir lengvais užkandžiais. Svarstant lėšų klausimą, buvo apsistota prie konsulams ruošto pobūdžio, būtent: kreiptis į veikiančias organizacijas, kad prisidėtų bent 25 dol. auka ir atsiųstų porą atstovų. Laukiamos ir stambesnės aukos, o jų aukotojai kviečiami dalyvauti. Tai būtų bandymas išeiti į amerikiečių visuomenę ir supažindinti su esama ok. Lietuvos padėtimi. Šio bandymo pasisėkimas priklausys nuo mūsų pačių — kiek jame dalyvausime ir pinigine auka paremsime.

Šis priėmimas neturėtų kasmetinių minėjimų, ruošiamų ALTos, LB-nės ar kitų organizacijų, nes skiriamas amerikiečių ir pavergtų tautų atstovams bei mūsų organizacijų vadovams.

Daugiau informacijos bus pateikta, kai reikalas išskystalizuos.

Šiame pasitarime išrinktas prezidiumas: Birutė Jasaitienė (pirm.), Birutė Vindašienė (pavad.), Matilda Marcinkienė (sekr.) ir Kazys Juškaitis (įzd.).

ALT S-GOS CHICAGOS SKYRIUJE

Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos Chicago skyriaus valdyba 1987 m. lapkričio 15 d. LT Namuose sušaukė metinį narių susirinkimą, kuriame dalyvavo arti 40 narių. Susirinkimą pradėjo skyriaus pirm. Stasys Briedis, paprašęs atsisojimu pagerbti mirusius narius ir susirinkimui vesti pakvietė Petrą Bučą, o sekretoriauti Feliną Braunienę. Praėjusio susirinkimo protokolą, rašytą Linkuvienės, perskaitė skyriaus sekretorė Verutė Lenkevičienė. Protokolas parašytas tiksliai ir vaizdžiai, už ką susirinkimas išreiškė padėką.

Pranešimus padarė pirm. S. Briedis, išdininkė Albina Paškienė ir kontrolės komisija. Pirmininkas suminėjo skyriaus kelis renginius, kaip Naujų Metų sutikimą, rašytojo Vytauto Alanto pagerbimą bei jo knygos "Aušra Paliūnuose" pristatymą, gegužinę, o taip pat ir aktyvų narių dalyvavimą kitose organizacijose bei minėjimuose. Išdininkė A. Paškienė pateikė piniginę apyskaitą ir išdo stovį. Skyriaus valdyba iš turimų išteklių rėmė veiksmų veik-

Kr. Donelaičio lit. mokyklų Chicagoje suruoštos Madų parodos dalyviai lapkričio 8 d. Kairėje komentatorė D. Dumbrienė. J. Tamulaičio nuotr.

lą, spaudą, radiją bei konferencijas. Kontrolės komisijos vardu pranešimą pateikė Mečys Valiukėnas, pažymėjęs gerą kasos vedimą, pateisintas išlaidas ir pasiūlęs apyskaitas tvirtinti.

Nesant esminių siūlymų, pranešimai ir apyskaitos vienbalsiai patvirtintos.

Idomų pranešimą padarė ALT S-gos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas, apie 1987. X. 18 d. įvykusį ALTS tarybos posėdį (nemašyti su ALTo taryba), kuriame dalyvavo 29 nariai ir 12 svečių. Buvo svarstyti 4 svarbūs klausimai ir rasti jiems atsakymai (plačiau žiūr. Dirvos Nr. 40 — 1987. X. 29). Nors pranešimas buvo grynai informacinis, bet atsirado žmonių, kurie pasiūlė tvarkyti kitų institucijų reikalus. Gerai, kad tai buvo tik kelių asmenų nuomonė ir susirinkimas didele balsų dauguma jų siūlymus atmetė.

Išklausius pranešimus ir aptarus skyriaus veiklą, buvo prieita prie naujos valdybos rinkimo. Pirmininkaujantis pakvietė nominacijos komisijos pirmininką Petrą Vėbrą (kiti nariai Ig. Andrašius ir St. Virpša) pateikti siūlymus. Susirinkusiųjų džiaugsmui ir patenkinimui P. Vėbra pranešė, kad valdyba sutiko pasiūlyti pareigose dar vienus metus, papildant dviem nariais. Ateinantiems metams valdybą sudaro: pirm. Stasys Briedis, vicepirm. Juozas Žemaitis, sekretorė Verutė Lenkevičienė, išdininkė Albina Paškienė, parengimų vadovė Matilda Marcinkienė ir naujai išrinktieji nariai — Felina Braunienė ir Kazys Rožanskas. Kontrolės komisija pasiūlyta pati: Juozas Andrašius, Petras Dirda ir Mečys Valiukėnas.

Lengvai išsprendus skyriaus vadovybės klausimą, valdybos vardu M. Marcinkienė pakvietė ruošti Naujųjų Metų sutikimą ir gausiai dalyvauti. Stalus ir

vietas jau dabar galima rezervuoti pas valdybos narius.

Uždarius susirinkimą, visi dalyviai pasišnekėjo ir

pabendravo prie kavos ir pyragaičių. Padėką skyriaus nepavargstančiom nariams.

Netikėtai mirus buv. Lietuvos Geležinkelių Valdybos Ekonominės Direkcijos Direktoriui, artimam studijų draugui

A. † A.

Dipl. ekonm. VLADUI PAŠKEVIČIUI, labai gilią ir nuoširdžią užuojautą reiškiu žmonai ALDONAI, dukteriai GENOVAITEI ALŠAI su šeima, seserims, brolio šeimai, svainiui JUOZUI, svainėms ALDONAI ir JANINAI su šeimomis, giminėms ir artimiesiems.

Feliksas Andriūnas

SOFIJAI GARMIENEI

mirus, labai užjaučiam mūsų jaunų dienų draugus: dukterį SOFIJĄ, sūnų MYKOLĄ, dukteris IRENĄ ir KUNIGUNDĄ-TUSEJ su jų šeimomis.

Aldona Gimbutaitė-Adomėnienė
ir
Jurgis Gimbutas

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

NAUJOS KNYGOS

• Juozas Meškauskas. **LIETUVOS MEDICINOS ISTORIJA.** Medicinos mokslas, gyventojų medicininio ir socialinio aprūpinimo istorinė ir dokumentinė apžvalga. Išleido Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga. 814 psl. kietais viršeliais. Spausdinta Draugo spaustuvėje 4545 W. 63 St., Chicago, Ill.

• VARDAN TIESOS. Straipsnių ir dokumentinės medžiagos rinkinys. 142 psl. kietais viršeliais. Kaina 6 dol. Išleido Knygai leisti komitetas. Šioje knygoje aprašyti 1976 m. įvykiai Chicagoje, atkreipę lietuvių dėmesį į Jaunimo Centrą. Tai straipsnių rinkinys iš Naujienų, Draugo, Mūsų žinių ir Darbininko.

Akademinių Skautų Sąjūdžio suvažiavimas

Akivaizdinis Akademinių Skautų Sąjūdžio suvažiavimas įvyko 1987 m. spalio 17-18 d.d. Chicagoje. Kadangi panašaus suvažiavimo nebuvo jau keliolika metų, tai nariai pradėjo rinktis spalio 16 d, penktadienio vakare, į iškilmingą sueigą Jaunimo Centre. Su šia sueiga prasidėjo ir Sąjūdžio metinės šventės minėjimas - Sąjūdžiui jau 63 metai. Ši vakarą į senjorus buvo pakelti trys jauni studentai: Andrius Rūkas, Tomas Žukauskas ir Darius Dirmantas. Į filisteres buvo pakeltos baigusios studijas - Ramunė Gaizutytė, Alė Jonušaitė-Lelienė ir Neris Pupiūtė-Palūnienė. Tuo pat metu, už pavyzdinai, kruopščiai ir darbščiai atliktas pareigas Vadijoje, fil. Gina Remienė, fil. Nijolė Maskaliūnienė ir fil. Aldona Rauchienė buvo apdovanotos Ordinu už Nuopelnus. Po sveikinimų ir dainų, visi išsiskirstė rytdienos suvažiavimui.

Suvažiavimas vyko Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje. Registravosi nariai iš Los Angeles, San Francisco, Toronto, Clevelando, Washingtono ir Chicagos - dalyvavo arti 60 narių.

Suvažiavimą atidarė ASS Vadijos Pirmininkas Kęstutis Ječius trumpu sveikinimu ir kvietimu visus įsijungti į visas diskusijas. Į Prezidiumą buvo pakviesti Sigitas Miknaitis ir Albertas Tuskenis pirmininkauti, Danutė Molytė ir Alfa Juodikis sekretoriauti. Po perskaitytų sveikinimų raštu - Skautų Sąjungos Pirmininko Petro Molio, Australijos ir Bostono akademikų, - žodžiu sveikino Seserijos Vyriausioji Skautininkė Stefa Gedgaudienė. Tada buvo pakviestos mandatų ir nutarimų komisijos.

Sekė pirmas simpoziumas - "Sąjūdis šiandien". Jį moderavo Sąjūdžio Vadijos Pirmininkas Kęstutis Ječius. Sąjūdžio Vadijos ir skyrių veiklą apibūdino visi vadijos nariai ir skyrių pirmininkai. Sąjūdžio skyriai šiuo metu yra Bostone, Worcesteryje, Washingtono, Los Angeles, Clevelande, Toronte, Chicagoje, Melbourne, Sydnejuje ir Adelaidėje. Vienur jie gau sesni ir veiklesni, kitur dar tik atsikuria dėka jaunesnių entuziastų. 'Priauglio' vis yra tai ir Sąjūdžio ateitis yra užtikrinta. Buvo pabrėžta Akademinių Skautijos ir Vydūno Jaunimo Fondo įnašai lietuvių visuomenei ir studentijai.

Po pietų sekė antrasis simpoziumas - "Sąjūdžio ateitis", kuriame buvo nagrinėti metodai pritraukti, paruošti ir išlaikyti naujus narius. Tinkami vadovai, asmeninis kontaktas, pavyzdinga veikla

ASS pirm. Kęstutis Ječius.

J. Tamulaičio nuotr.

- matomumas, tai keli geri metodai tam atsiekti. Moderavo K. Ječius, simpoziumo nariai: Gilė Liubinskaitė, Danutė Molytė, Dalia Barzdžiūtė, Juozas Liubinskas, Daina Petronytė ir Algis Kozonas. Tai dalyviai iš visos Amerikos.

Trečia dienos simpoziumą - "Sąjūdžio politinė veikla" moderavo Edvardas Tuskenis. Nariai - Vytautas Šliupas, Tomas Remeikis ir Gailė Eidukaitė - diskutavo kaip efektingiau reaguoti į politinius įvykius ir ar įsijungti į vietinę politinę veiklą. Buvo pabrėžta, kad Sąjūdis yra ideologinė, o ne politinė organizacija, tačiau politinė veikla dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo yra visų narių pareiga. Gyvoje diskusijoje pasireiškė veik kiekvienas suvažiavimo dalyvis.

Iškilmingos metinės šventės metu, kuri praėjo labai pakilioje nuotaikoje, buvo pristatyti nauji Chicago skyriaus pirmininkai ir jų valdybos - Korp! Vytis pirmininku perrinktas Algis Kozonas, o ASD pirmininke išrinkta Renata Variakojytė. Šventę puikiai suruošė Chicago skyriaus trys valdybos, kurioms pirmininkauja Leonas Maskaliūnas.

Sekamadienį suvažiavimas tęsėsi toliau. Po šv. Mišių, kurias atnašavo tėv. J. Vaišnys, S.J. Jezuitų koplyčioje, rinkomės į Jaunimo Centro mažąją salę kava ir ... Paskutinį simpoziumą - "A.S.S. pasiruošimas 1994 metams" - moderavo Birutė Kožicienė, kuriame dalyvavo

Rita Likanderytė, prof. Bronius Vaškelis, Danutė Eidukienė ir prof. Romas Viskanta. Čia išdiskutuota kaip efektingiau veikti ateityje, pabrėžiant kad vyresnieji neatsitrauktų nuo jaunesniųjų, kuriems yra būtinas užnugaris. Nutarta užsibrėžti tik tiek, kiek realiai įmanoma atlikti. Naujieji Sąjūdžio vadovai sudarys planus perėmę pareigas.

Trumpą pranešimą apie Tautinę Stovyklą, kuri įvyks 1988 m. rugpjūčio 14-24 dienomis, padarė K. Ječius. Sąjūdis turės savo rajoną/pastovyklą ir daugelis jau planuoja ten dalyvauti. Rezolucijas-nutarimus pristatė vyriausias Sąjūdžio narys Jonas Dainauskas.

Suvažiavimą uždarė Vadijos pirm. Kęstutis Ječius, padėkodamas prezidiumui už sklandų pravedimą, organizaciniam komitetui už tvarkingą paruošimą ir dalyviams, ypač iš tolimesnių vietovių, už nepagailėtą laiką. Baigta tradiciniu Gaudeamus.

Kęstutis Ječius

ATVIRAS LAIŠKAS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI...

Didžiai Gerbiami JAV-ių Lietuvių Bendruomenės Tarybos nariai!

Norėtume atkreipti Jūsų ypatingą dėmesį į JAV-ių LB-nės numatytą \$30,000 (1987-iems metams; virš \$60,000 per sekančius 2 metus) sumą paskirti 1941-44 metų istorijos rašymui. Šią istoriją parašyti JAV-ių Lietuvių Bendruomenė yra pakvietusi dr. Saulių Sužiedėlį, kuris penkis metus tarnavo OSI įstaigai ir išėjo tiksliai po esto Karl Lino deportacijos į Sovietų Sąjungą.

Kyla sekantys klausimai:

- 1) Ar JAV LB-nė žada paskirti lygią sumą 1940-1944 metų istorijos parašymui, kada įvyko sovietų genocidas Lietuvoje.
- 2) Ar JAV LB-nė žada paskirti lygią sumą sustabdyti p. Kazimiero Palčiausko deportaciją į Sovietų Sąjungą?
- 3) Ar JAV LB-nė žada paskirti lygią sumą Lietuvių Teisėms Ginti Fondui, kuris padeda visiems apkaltintiems su gynybos išlaidom?
- 4) Ar JAV LB-nė žada paskirti lygią sumą Lietuvių Teisėms Ginti Akcijos Vienetui, paremti Koalicijos, Americans for Due Process ir kitų aktyvių grupių darbą?

Be abejo, 1941-1944 metų praeities istorija, kuri pasirodys po kelių metų, yra reikalinga. Tačiau, ne kiek mažiau dėmesio (jei ne daugiau), turėtumėme atkreipti į dabarties aktualesias problemas ir krizes. Tas dėmesys turėtų būti išreikštas finansine parama, o ne rezoliucijų forma.

Kokia pamoka liks dabar bręstančiam jaunimui, kai pamatys, kad institucijos kaip JAV LB-nė ir Lietuvių Fondas kloja dideles sumas pinigų buvusiam apmokamam OSI tarnautojui, o tik popierinėm rezoliucijom remia tuos, kurie padeda gynybai ir veda viešą kovą prieš deportacijas į Sovietų Sąjungą?

ty Sąjungą? Verta rimtai pagalvoti.

Ši atvirą laišką pasirašė Rasa Razgaitienė ir Daiva Kezienė, Americans for Due Process Tarybos narės.

Citata iš dr. S. Sužiedėlio paskaitos Washingtono spalio 24 d. PLB-nės Politinėje konferencijoje.

"Skaudus faktas, kad OSI veikla kai kuriems lietuviams yra gyvybinis klausimas. Bet, tai pripažinus, ar galima iš tikrųjų tikėti, kad tauta, išlikusi gajai ir tvirta po dviejų okupacijų ir šimtai tūkstančių kankintų ir nukankintų tautiečių, stauga sugniūš, jei, pačiu blogiausiu atveju, keliasdešimt išeivijos narių atsidurtų anapus?"

PATIKSLINIMAS

Dirvoje lapkričio 5 d. aprašant ALT suvažiavimą Chicagoje, nebuvo pilnumo, dėl vietos paminėti skyrių pranešimai.

Mus prašo atkreipti dėmesį į suvažiavime padarytą naują įsisteigusio Madison skyriaus pirm. inž. A. Čaplėno platų pranešimą apie amerikiečių ir sovietų bandymą suporinti Madisoną su Vilniumi ir tam projektui vietos lietuvių pasipriešinimą.

Šis inž. A. Čaplėno pranešimas buvo suvažiavimo dalyvių dėmesingai išklausytas ir įtrauktas į rezoliuciją.

M. Valiukėnas, Dirvos bendradarbis dalyvavęs ALT suvažiavime, Madison skyriaus pranešimo negavo ir tikėjosi su pirm. inž. Čaplėnu tuo reikalu išsikalbėti per ALT vakarienę. Bet šiam anksčiau išvykus, nebeturėjo pilnų duomenų apie Madison skyriaus pranešimą ir neįtraukė į savo reportažą.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

**JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.**

CHICAGO

KORP! NEO-LITHUANIA
CHICAGOS SKYRIAUS
SUEIGA

Artinantis Korp! Nei-Lithuania metinei šventei, kiekvienais metais Chicago padalinio valdyba šaukia korporantų sueigą, kurioje padaro pranešimus apie veiklą, pristato pakelti į senjorus turimus kandidatus-junjorus ir išrenka naujus vykdo. organus.

Metinė Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio sueiga įvyko 1987 m. lapkričio 1 d. LT namuose. Sueigą vedė pats pirm. Vitas Plioplys, pasikvietęs sekretoriauti Paulių Deveikį. Sklandžiai parašytą pranešusios sueigos protokolą perskaitė sekretoriavusi Vida Momkutė. Pranešimus padarė: pirm. V. Plioplys, izd. J. Mikužis, kontrolės komisijos pirm. dr. A. Arbas ir vyr. valdybos atstovas V. Mažeika apie suvažiavimą, įvykusį Darbo Dienos savaitgalyje, Union Piere, Mich.. Diskusijų metu pasisakyta dėl gegužinės perdidelio nuostolio, prašant ateityje apdairiau ruošti pramoginius renginius.

Malonią staigmeną valdyba padarė sueigai, pristatydamą 4 studentus-es pakelti į senjorus. Daug rūpesčio ir pastangų dedama į jaunimo išlaikymą lietuvių bendruomenėje ir įtraukimą į visuomeninę veiklą, tad jų atėjimas į Korporaciją ne vieną nudžiugino. Magistra Loreta Deveikytė ir tėvūnas Vytautas Liškūnas supažindino su junjorais ir pasiūlė pakelti į senjorus. Buvo pristatyti šie studentai:

Lilija Balčiauskaitė, studijuoja College of Du Page biznio administraciją, baigė Maironio lit. mokyklą Lemonte, šoka tautinius šokius Vyčių grupėje, veikia skautuose ir ateitinukuose.

Bronutė Barakauskaitė, Daley College studentė, priklauso Žaros sporto klubui, šoka tautinius šokius Rambyno grupėje. Baigusi švč. Marijos Gimimo parapijos mokykloje lit. klasę..

Lora Blažytė, studijuoja farmaciją Illinois universitete Chicagoje, skautė, ateitininkė, šoka taut. šokius Vyčių grupėje.

Andrius Kelpša, baigęs De Paul universitete sąskaitybą (accounting), dirba CFC Capital Corp. revizorium (auditor), baigė Chicago aukšt. lit. mokyklą priklauso jūrų skautams Rambyno taut. šokių grupei, Lituanicos sporto klubo slidininkams.

Visi keturi junjorai-ės yra parašę įvairiomis temomis rešinėlius, kuriuos sueigoje perskaitė. Kalba lietu-

Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio valdyba. Sėdi iš kairės: valdybos narė Indrė Toliuštė, pirm. Vitas Plioplys, sek. Petras Vėbra. Stovi vicepirm. dr. Alvydas Arbas ir izd. Juozas Mikužis. V. A. Račkausko nuotr.

viškai, domisi lietuvi jaunimo veikla ir joje dalyvauja. Rašto darbeliai nepasizymi minčių gilumu ir lietuvių kalbos taisyklingumu, bet rodomos pastangos pagirtinos ir skatintinos. Lituanistinių mokyklų vaidmuo išeivijoje yra nepaįnamas. Mokyklų ir tėvų bendros pastangos duoda geriausias pasekmes, todėl bendradarbiavimas yra būtinas..

Visi keturi pristatytieji junjorai-ės vienbalsiai buvo pakelti į senjorus, o pirmininkaujantis V. Plioplys juos pasveikino ir palinkėjo įsijungti į Korp! Neo-Lithuania veiklą.

Padalinio valdybos
rinkimai

Pirmininkaujantis pranešė, kad buvo sudaryta nominacijų komisija ir pakvietė Rimą Gulbiną padaryti pranešimą. R. Gulbinas pranešė, kad komisija surado 4 kandidatus, sutinkančius įeiti į valdybą, bet paprašė sueigą pasiūlyti vyresnės kartos kolegą į se-

retoriaus vietą, kuris ne tik rašytų posėdžių protokolus, bet ir primintų Korporacijos gražias tradicijas. Į naująją valdybą buvo išrinkti ir pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — Vitas Plioplys (perrinktas), vicepirmininkas — dr. Alvydas Arbas, sekretorius — Petras Vėbra, izdininkas — Juozas Mikužis (perrinktas), narė — Indrė Toliuštė.

Į kontrolės komisiją išrinkti: Vida Momkutė, Violeta Modestienė ir Vytautas Girnius.

Sueiga buvo gausi dalyviais, sklandžiai jaunesnių filisterių pravesta, kas labai pradžiugino vyresniuosius kolegas. Linkėtina platesnia judėjimo ir energingesnės veiklos.

A. Juodvalkis

• Inž. Algirdas Idika, po ilgesnio buvimo J.A.V., grįžo atgal į Braziliją, kur galės būti pasiekiamas šiuo adresu: — Rua Taquaritinga, 153 — 11750 Peruibe, SP — BRAZIL.

A. A. VYTAUTAS
ŽUKAUSKAS

Spalio 2 d. dipl. prekybininko, lietuvi patrioto Vytauto Žukausko širdis staiga sustojo plakusi ir jis, nesulaukęs grįžimo į savo tėvynę Lietuvą, atsigulė amžinam poilsiui Chicago šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

A. a. Vytautas gimė 1909 metų gegužės mėn. 26 d. Marijampolėje, teismo valdininko Simano Žukausko šeimoje. Pirmajam Pasauliniam karui prasidėjus, tėvai jį išsivežė į Rusiją. 1918 metais visa šeima grįžta į Lietuvą. 1919 metais tėvas Simanas skiriamas Kauno miesto notaru su būveine Aleksote. Aleksotas tada buvo keliolikos namų Kauno priemiestis kairiajame Nemuno krante prisišliejęs prie Linksmakalnio atšlaitės. Vytautas mokosi ir didesnę dalį savo gyvenimo praleidžia Lietuvos laikinojoje sostinėje Kaune. Čia jis žaidžia futbolą, studijuoja teisių fakultete. 1928 metais jis vyksta į Antverpeną, Belgijoje, studijuoti prekybos mokslų. Antverpenas jam ne prie širdies. Persikelia į Vieną, Austriją, ir čia 1933 prekybos studijas apvainikuoja magistro diplomu. Grįžta į Kauną. Kiek pasilsėjęs pradeda dirbti Lietūkio naftos produktų tiekimo skyriuje. Greitai skiriamas to skyriaus vedėju Klaipėdoje.

Pašauktas atlikti karinę prievolę, Vytautas baigęs Karo Mokyklą, išeina atsargon, kaip artilerijos jaun. leitenantas. Grįžta Lietūkin. Skiriamas Lietūkio naftos produktų centro įstaigos Kaune vedėju pavaduotoju. Okupantai rusai perkelia jį dirbti prie grūdų eksporto. Vytautas pasitraukia į Berlyną ir dirba didelėje sėklų bendrovėje. Grįžęs Kaunan jis padeda Lietūkiui parūpinti iš Vokietijos Lietuvos ūkininkams ūkio padargų ir reikmenų. 1944 metais Vytau-

tas vėl Vienoje. Dar metai ir jis jau Kempteno lietuvių stovykloje vadovauja maisto tiekimui stovyklos gyventojams.

1949 metais jis jau Chicagoje. Pradžioje dirba įvairiausius pasitaikančius darbus, ligi įsitvirtina siuntinių siuntime į okupuotą Lietuvą. Čia su pusininke Marija Noreikiene daugelį metų patarnauja lietuviams norintiems pasiūsti siuntinius likusiems okupuotoje Lietuvoje. Darbas sunkus, atsakingas, reikalaujantis didelių sugebėjimų prisitaikyti prie okupanto kaitaliojamų reikalavimų ir užgaidų. Pasiekęs pensininko amžiaus, jis pasitraukia pensijon, vėl keliauja po pasaulį ir žiemos praleidžia šiltuose pietuose, ligi Aukščiausiojo pašauktas iškeldina pasiskutinėn kelionėn.

Velionis Vytautas laisvai naudojo penkias kalbas, buvo daug apsiskaitęs ir gyvai sekė politinį gyvenimą bei dalyvavo vietos lietuvių visuomeninėje veikloje. Dėl savo kuklaus ir sugyvenamo būdo buvo visų mėgiamas, turėjo gausybę draugų. Todėl ir daug atėjo su juo atsisveikinti ir palydėti jį paskutinėje kelionėje.

Lietūkiečių vardu atsisveikino Domas Adomaitis. A. Paragauskas atsisveikino artimųjų draugų vardu, A. Juodvalkis — lietuvių Fondo, A. Rapšienė — Tautos Fondo, S. Vanagūnas — BALFO, J. Tamulis — tarnautojų ir J. Žebrauskas floridiečių vardu. Visi minėjo velionies nuoširdų draugiškumą, paslaugumą ir užjautimą. Atsisveikinimą laidotuvių koplyčioje pravedė seserėnas Brunonas Trapikas.

Rožinį ir gedulingas mišias atlaikė kan. Vaclovas Zakarauskas. Visi kas jį pažino, liūdi jo netekę ir užjaučia jo brangią žmoną Korp! Neo-Lithuania filiją Gražiną bei jo vienintelę seserį Haliną Trapikienę bei jos šeimą.

Vyt. A. Račk.

A. a. Vytautas Žukauskas laidojamas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje, spalio 6 d. Nuotraukos centre našlė Gražina, jos dešinėje velionies sesuo Halina Trapikienė. Apeigas atlieka kan. Vaclovas Zakarauskas. V. A. Račkausko nuotr.

GOVERNMENT HOMES
for \$1.00 (U Repair) BUY
DIRECT! Repos & Tax
SEIZED Properties.

CALL TODAY for
Facts! 1-518-459-3546 Ext.
H5810H (TOLL — Refund-
able 24 HHours. (41,43,44)

**NATIONWIDE
INSURANCE**
Nationwide is on your side

APDRAUDOS rei-
kalais geriausius patarna-
vumus gausite kreipdamie-
si į OBELENIŲ apdraudos
įstaigą — 6181 Mayfield
Road, Suite 203, Mayfield
Hts., Ohio 44124. Skambinti
ZENONUI arba SAULIUI
(216) 442-6810.

LOS ANGELES

PUIKUS KONCERTAS

Lapkričio aštuntą losangeliečiai turėjo didelį malonumą pirmą kartą pamatyti ir išgirsti rytuose pagarsėjusią, o dabar jau ir vakarų pakrastyje klausytojus sužavėjusią solistę Audronę Simonaitytę-Gaižiūnienę. Koncertą ruošė Lietuvių Fondo Komitetas, kurio ilgametis pirmininkas yra Jonas Činga.

Koncertas - pietūs vyko tuoj po pamaldų šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Žmonių prisirinko pilna salė ir buvo susodinti prie užkandžiais apdėtų stalų. Kadangi ir baras jau buvo atidaras, tuoj prasidėjo vaišinimasis, kuris nenutrūko net ir solistei išėjus scenon.

Taip jau susiklostė, kad daugumai lietuvių gyvenant tolokai nuo parapijos, ne visi ryžtasi vakarais važinėti, taigi daugiau ir daugiau rimtų ir reikšmingų renginių ruošiamas sekmdienį dienos metu, kai visi suvažiuoja pasimelsti. Ateini į renginį, pasiklausai, pasigroži ir dar skaniai pa-

Po koncerto sol. Audronė Gaižiūnienė su akomponiatoriumi Michael Galloway, pranešėja Rima Navickaitė ir LF Los Angeles komiteto pirm. J. Činga.

V. Gilio nuotr.

valgai, nereikia namie virt. Gerai ir patogiu. O vistiek gaila. Dienos metu, tuoj užkandžiaudami, nes būna jau gerokai išalkę ir ištroškę, klegėdami ir rūkydami, keisdami vietomis ir stumdydami kėdes, susirinkę svečiai sudaro visai kitą atmosferą, nei dera rimtam koncertui. Salė pavirsta į kabaretą ir, menininkui išėjus scenon, sunku yra staigiai pasikeisti ir pa-

virsti rimta, susikaupusia publika. Gal ir dėl to, kad s e k m a d i e n i o vidurdienį žmonės susirenka papieptaut, pasimatyti su pažįstamais ir tik tarp kitko pasiklausyti programos.

O vistiek Audronė Gaižiūnienė sugebėjo publiką užvaldyti ir sužavėti. Jau po pirmos dainos salė nutilo ir net per pertrauką daugumas liko sėdėti savo vietose, kantriai laukdami antrosios dalies.

Jauna, graži ir grakšti, pasikeisdama iš vieno puošnaus rūbo į kitą, su penkiolikos minučių pertrauka solistė sudainavo tryliką lietuvių ir kitų kompozitorių lengvesnių ar sunkesnių, bet visuomet puikiai atliktų kūrinių. Ir dar — sužavėtos publikos buvo neatlaidžiai tris kartus iškviesta bisui.

Po pertraukos, vidury antrosios dalies, pirm. Jonas Činga, priėjęs prie mikrofono, išvardino ir padėkojo visiems prie renginio prisidėjusiems ir atsilankiusiems svečiams. Taip pat įteikė L. F. čekį "Lietuvių Dienų" žurnalo leidėjui Antanui Skiriui.

Po koncerto ir skanių pietų buvo pravesta loterija, kuriai vadovavo Ona Deveikienė. Laimė taip nusišypsojo, kad pačią didžiąją loterijos dovaną — dailininko kun. Juozo Domeikos paveiklą, laimėjo patsai L. F. Komiteto pirmininkas Jonas Činga.

Programos pranešėja — Rima Navickaitė. Akompanavo drauge su soliste atkėliau muzikas Michael Galloway.

Rūta Sakienė

NEW YORK

ČESLOVO JANUŠO JUBILIEJINĖ PARODA

Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubas, vadovaujamas dr. Marijos Žukauskienės š. m. lapkričio 14-15 dienomis Kultūros židinyje, Brooklyn, N. Y. surengė dail. Č. Janušo jubiliejinę jo dailės darbų parodą 80 metų amžiaus proga.

Parodą atidarė Darbininko redaktorius Paulius Jurekus ir supažindino klausytojus su Č. Janušo praeitimi, jo dailės darbais ir organizacine veikla. Priminė, kad jis yra laimėjęs eilę premijų, apibūdino jo dailės darbus.

Tėv. Leonardas Andriejus, O.F.M. taip pat daugiausia dėmesio kreipė į dail. kūrinių gamtos grožį ir didingumą. Jis pažymėjo, kad gamta visuose jo paveikluose atsispindi lietuviškais vaizdais.

Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis sveikinimo žodyje atkreipė dėmesį, jog visuomet didelį įspūdį sudarydavo Česlovo Janušo kūriami jūros vaizdai ir meilė Lietuvos gamtai.

LMF New Yorko klubo pirmininkė Marija Žukauskienė dailininką pasveikino, įteikė gėlių ir painformavo publiką ne vien apie dailės kūrinius, bet ir apie jo visuomeninę veiklą, kur jis aktyviai reiškėsi ir organizacinėje veikloje.

Yra sakoma, jog menas yra žmogaus sielos veldrodis, jo kultūros ir vidurinio gyvenimo išraiška, kurią kiekvienas dailininkas išreiškia įvairiais meno žanrais, bet stebint jubiliejaus Č. Janušo kūrinius, kurių buvo didžioje salėje apie 75 ir jie visi vaizdavo ne vien kūrėjo siekimus ir jausmus, bet priminė tartum visą gyvąją Lietuvą.

Po oficialios dalies Lietuvių Moterų Klubu moterys, šios parodos rengėjos visus atsilankiusius pavaizdino jų pačių paruoštais puikiais lietuviškais užkandžiais.

(eč)

DETROIT

JONO ŠVOBOS MIRTIES METINĖS

Š. m. lapkričio 15 d. suėjo vieneri metai kai iš mūsų tarpo atsiskyrė visuomenės veikėjas, pedagogas ir keletos organizacijų narys a. a. Jonas Švoba. Tą dieną 10:30 šv. Antano parapijos bažnyčioje kun. Alfonsas Babonas už velionio sielą atnašavo šv. Mišias, giedon-

jo parapijos choras muz. Stasio Sližio vadovaujamas. Mišiose dalyvavo velionio žmona Joana, sūnus Rimgaudas ir dukra Milda su šeima.

Po Mišių visi buvo pakviesti į parapijos salę pusryčiams. Pusryčių metu teisininkas Stasys Šimoliūnas papasakojo apie Jono Švobos talentus iš kurių velionis pasistatė sau nesugriaujamą paminklą.

Velionis priklausė LB, Balfui, Kultūros klubui, tautininkams, šauliams ir kt. Buvo ALT S-gos tarybos narys, Garbės narys ir keletą kadencijų Detroito skyriaus pirmininkas. Taip pat buvo St. Butkaus šaulių kuopos narys. 1973 m. išrinktas į LŠST centro valdybą, 6 metus, eidamas sekretoriaus ir kultūros vadovo pareigas. Apdovanotas Gedimino III laipsnio ordinu, šaulių žvaigždės medaliu ir šaulių žvaigždės ordenu.

PAMINĖTA LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

LKVS Ramovė Detroito skyrius, talkininkaujant birutietiams, šauliams, lapkričio 22 d. paminėjo Lietuvos kariuomenės atkūrimo 69-tąją sukaktį.

10:30 v. r. šv. Antano parapijos bažnyčioje klebonas kun. Alfonsas Babonas aukojo šv. Mišias už gyvus ir mirusius Lietuvos karius, savanorius ir partizanus.

12 val. parapijos salėje įvyko akademija ir meninė dalis. Ramovės pirmininkas Mykolas Abarius trumpai apibūdino Lietuvos kariuomenės šventės reikšmę.

Stasys Garliauskas papasakojo apie Lietuvos karį, ir kariuomenę nuo Mindaugo laikų iki šių dienų.

B. Januškienė, Č. Pliūrienė ir N. Sližienė, vad. muz. St. Sližiui, padainavo kelias dainas. Minėjimas baigtas sugiedojus Lietuvos himną.

Po minėjimo, susirinkus į parapijos žemutinę salę, Ona ir Mykolas Abariai paruošė vaišes. Dalyvavo gausus būrys svečių.

A. Grinius

HYPATIJAI YČIENEI-ZIŪRIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiam mūsų jaunystės

draugus MARTYNĄ, HYPATIJĄ ir EVE-

LINĄ, nustojus mylimos motinos.

Aldona Gimbutaitė-Adomėnienė

ir

Jurgis Gimbutas

A. A.

HYPATIJAI

ŠLIŪPAITEI-YČIENEI-ZIŪRIENEI

mirus, dukteris EVELYNĄ, HYPATIJĄ ir sūnų MARTYNĄ su šeima, gimines bei artimuosius nuoširdžiausiai užjaučiame ir liūdime kartu.

Albina ir Pranas

K a š i u b a i

Ilgo gyvenimo draugei

A. A.

HYPATIJAI

ŠLIŪPAITEI-YČIENEI-ZIŪRIENEI

mirus, sūnui MARTYNUI ir dukterims HYPATIJAI ir EVELINAI bei jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi.

Ona Petrulienė
ir šeima

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

PRANEŠIMAS SPAUDAI

Lietuvos atstovas dr. Stasys A. Bačkis 1987 m. lapkričio mėn. 15 d., dėl sveikatos, pasitraukė iš pareigų ir tą dieną Lietuvos atstovu Washingtone tapo p. Stasys Lozoraitis jr., likdamas kartu ir Lietuvos atstovu prie Šv. Sostu.

Dr. S. A. Bačkis liks Lietuvos Pasiuntinybės sąrašė su diplomatinėmis privilegijomis.

• Inž. Gr. Lazauskas Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos posėdyje lapkričio 20 d. vienbalsiai išrinktas nauju ALT pirminku. Inž. G. J. Lazauskas, kaip Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros atstovas, ALT valdyboje dirba nuo 1977 metų, eidamas prot. sekr. ir gen. sekretoriaus pareigas. Šiuo laiku

jis yra Sandaros laikraščio redaktorius, Lietuvos Valsietiečių Liaudininkų Sąjungos pirmininkas, Vliko Tarybos narys, anksčiau redagavęs žurnalą Sąją ir techn. leidinius. Technikos pasaulį, Inžinieriaus kelią, Technikos žodį.

• LSS Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė š. m. gruodžio 6 d. dalyvaus Ramiojo Vandenyno skautijos metinėje sueigoje Los Angeles, Ca. Ta pačia proga susitiks pašnekėsiams su skautėmis bei skautininkais-ėmis.

• Dalia ir dr. Jonas Maurukai, Kalėdų šventėlių proga kaip dovaną užprenumeravo Dirvą kun. V. Zakarui, St. Petersburgė ir p. p. Vainiūnams, Detonoje. Sveikiname su šventėmis.

Dr. Stasys A. Bačkis 1987 m. lapkričio 15 d. dėl sveikatos pasitraukė iš Lietuvos atstovo Washingtone pareigų, perleisdamas Stasiui Lozoraičiui, kuris gyvendamas Washingtone kartu lieka ir Lietuvos atstovu prie Šv. Sosto. Dr. Stasys Bačkis pasiilieka Lietuvos Pasiuntinybės sąrašė su diplomatinėmis privilegijomis.

E. Cibas, Milton	8.00
G. Juškėnas, Cleveland	36.00
G. Valunienė,	
St. Petersburg	10.00
A. Jasas, Chicago	33.00
A. Sukauskas, Dearborn	3.00
J. Vizbaras, Dorchester	3.00
G. Leonienė, Bradford	23.00
A. Puteris, Toronto	33.00
J. Pilkauskienė, Hamilton	20.00
O. Biežienė,	
Long Valley	20.00
J. Asminas, Delray Beach	20.00
A. Garka, Ormond Beach	5.00
V. Stropus, Chicago	10.00
R. Zorska,	
University Hts.	3.00
A. P. Griauzdė, Avon	20.00
J. Augaitytė, Philadelphia	8.00
A. Kvietys, Dayton	3.00
A. Markelis, Cicero	3.00
Dr. B. Paprockienė,	
Glendale	30.00
Dr. J. Bakšys,	
St. Petersburg	3.00
A. Rimba, Sterling Hts.	8.00
S. Butrimas, Cleveland	8.00
Dr. A. Pacevičius,	
Toronto	20.50

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• Sol. Juozė Augaitytė, Philadelphiajoje, vardiniu proga užprenumeravo Dirvą Valerijai Buinienei, Philadelphiajoje. Sveikiname vardavininkę.

• Viktorija Daugelavičienė, Toronte, Ont., atnaujindama prenumeratą ir pridėdama auką rašo: "Linkiu išlaikyti ir toliau Dirvą tokią, kokia yra dabar". Ačiū už auką ir linkėjimus.

• V. Dunderienė, Islington, Ont., atnaujindama prenumeratą, pridėjo auką Dirvai paremti 21.50 dol., savo a. a. vyro Povilo atminimui, kuris Dirvą labai brangino. Ačiū.

• Kazys Mažonas, Clevelande, atnaujindamas prenumeratą, pridėjo auką ir rašo: "Dirva yra pats geriausias iš visų išeivių laikraščių, visad laukiu ir visą perskaitau. Linkiu sveikatos ir ištvermės kovoje su Nepriklausomos Lietuvos priešais".

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

IN MEMORIAM

HYPATIA YČIENĖ ŽIŪRIENĖ

(Aušrininko dr. Jono Šliūpo duktė)

1893-1987

Mirė 1987. XI. 9 Albuquerque, N. M.

Pamaldos už mirusiąją 1987 gruodžio 5, 10 val. ryto Lietuvių Evangelikų Reformatų bažnyčioje 5230 South Artesian Avenue, Chicago, Ill. Laidojama Lietuvių tautinėse kapinėse.

Šeima prašo vietoje gėlių siųsti aukas ŽIŪRIŲ VARDŲ LABDAROS IR MOKSLO FONDAI

Lithuanian Ev. Reformed Church

H. Y. ZURIS FUND

c/o Rev. S. Neimanas

810 Hamlin, Evanston, Ill. 60621

(Tax deductible).

Prašome prisiminti velionę, mūsų mylimą Motiną, savo maldose.

Dukterys — Evelyną Yčaitę Taggart ir Hypatia Yčaitę Petkuvienę, sūnus — prof. dr. Martynas Yčas

A. A.

HYPATIJAI YČIENEI-ŽIŪRIENEI,

baigus šią žemišką kelionę, reiškiame gilią užuojautą jos dukroms, mūsų mieloms jaunystės draugėms, HYPATIJAI PETKUS ir EVELYNAI TAGGART, ir sūnui Dr. MARTYNUI YČUI su šeima.

Halina Bagdonienė

Rita Bagdonienė

Dr. Viktorija Bernier

Irena Kaestli

Jadvyga Kuncaitienė

Valerija Šileikienė

Salė Valiukienė

Aldona Valukonienė

Hanė Žolynienė

Parama Dirvai

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auką Dirvą paremė šie skaitytojai:

X. Y.	5,000.00
Pr. Gaizauskas,	
Highland Hts.	3.00
Z. Jakaitis, Philadelphia	3.00
St. Mickus, Medinah	25.00
B. Stelmokaitis, Chicago	5.00
St. Vilinskas, Windsor	50.00
H. Siaurys, Toronto	10.00
A. Muliolis, Euclid	10.00
M. Kizis, Tecumseh	3.00
Z. Jakaitis, Philadelphia	5.00
O. Rinkus, St. Petersburg	3.00
F. Masaitis, La Mirada	8.00
Br. Aras, Los Angeles	3.00
P. Lukas, Elizabeth	15.00
E. Šilgalis, Catonsville	5.00
J. Riauba, Toronto	3.00
A. Pleškys, Chicago	15.00
V. Motuzas, La Grange	5.00
V. Mastis, Hinsdale	10.00
M. Monkus, Chicago	1.00
V. Daugelavičienė,	
Toronto	25.00
V. S. Besperaičiai,	
Topanga	20.00
J. V. Danys, Ottawa	25.00
G. Spakauskas, Dearborn	5.00
A. Janušauskas, De Land	10.00
E. Bakūnas, Ellicott City	10.00
P. Bukšnis, Mason	10.00
M. Ridikas, Afton	8.00
K. Mažonas, Cleveland	25.00
Dr. Ed. Jansonas,	
Osterville	25.00
B. Smetonienė, Cleveland	10.00
B. Dunda, Cicero	10.00
Ed. Leleiva,	
Richmond Hill	10.00
St. Kasnickas, Harbert	10.00
A. Patamsis,	
Stoney Creek	20.00
A. Vaičienė, Cleveland	3.00
F. Valentukevičius,	
Nashua	3.00
J. Velyvienė, Cleveland	5.00
J. Žugra, Euclid	18.00
M. Pūkelis, Cleveland	3.00
A. Mackevičienė, Jamaica	40.00
Pr. Sideravičius, Cicero	10.00
D. Marcinkevičiūtė-Kinnavy,	
St. Clair Shores	20.00
J. Janušaitis, Port Orange	20.00
St. Baltušis, Dorchester	3.00
J. Dabrega, Brockton	10.00
J. Kuncaitienė, Sarasota	25.00
A. Adamkevičius, Boston	10.00
M. Vaišnys, Philadelphia	10.00
A. Pimpė, Chicago	25.00
V. Pesckas, Chicago	20.00
P. Balynas, Dearborn	20.00
I. K. Černiai, Bloomfield	30.00
J. Šeštokas, Redington B.	3.00
X. Y., Miami Beach	10.00
A. Vebeliūnas,	
Richmond Hill	13.00
D. Vaičiūnas, Cleveland	8.00
F. Andriūnas, Wyncote	25.00
A. Idika, Palatine	5.00
A. Vagelis, Worcester	30.00
J. Jurevičius, Chicago	20.00
F. Klimaitis, Hiiland	15.00
Vl. Matulionis, Cleveland	6.00
H. Andruška, Woodhaven	33.00
S. Kuzmickas,	
Santa Monica	10.00
N. Mattis, Los Angeles	20.00
O. Čiuprinskienė, Euclid	5.00
K. Žilinskas,	
Daytona Beach	15.00
E. Nainienė, Cleveland	5.00
Vl. Kazlauskas, Toronto	21.50
P. Šernas, Toronto	15.40
V. Dunderienė, Islington	21.50
F. Valys, White Rock	21.50
J. Bajorinienė, Waterbury	10.00
D. Venclauskaitė, Wolcott	20.00
V. Dzigas, Omaha	20.00
I. Vaitkus, Chicago	5.00
A. Pakalnis, Linden	3.00
E. Bumelis,	
Ormond Beach	15.00
Br. Kviklys, Cihcago	3.00
V. Rociūnas,	
Independence	10.00
J. Juška, Stuart	20.00
P. Ausiejus, Centerville	5.00

Išijungę į PLB kultūros kongreso rengimą ateinančiais metais Kanadoje. Sėdi: Rasa Kurienė, Milda Lenkauskienė, Angelika Sungailienė ir dr. Judita Čiuplinskienė. Stovi: dr. Rasa Mažeikaitė, Pranas Joga ir dr. Antanas Razma.